Mediju nozares arodbiedrības
«Latvijas Žurnālistu Savienība»
valdes locekļa Imanta Liepiņa

ZIŅOJUMS

Parlamentārās izmeklēšanas komisijai
par valsts nozagšanas pazīmēm
un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti
kriminālprocesā Nr. 16870000911

Ziņojuma tapšanas pamati

Apstiprinot parlamentārās izmeklēšanas komisijas izveidošanu par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr. 16870000911, Saeima izvirzīja komisijai piecus darba uzdevumus. Šis ziņojums palīdz atrast atbildes uz piekto no šiem uzdevumiem (*izvērtēt informāciju, kas norāda uz iespējamiem Satversmes pārkāpumiem un, iespējams, prettiesisku manipulāciju ar sabiedrisko viedokli, izmantojot masu informācijas līdzekļus*), kā arī daļēji – uz pirmo uzdevumu (*izvērtēt šajā lietā esošo informāciju par iespējamu valsts nozagšanu*).

Tā kā publiskajā telpā ir izskanējuši dažādi neglaimojoši izteikumi par mediju vidi Latvijā un žurnālistikas kvalitāti, tajā skaitā pretrunīgi mājieni par iespējamu politiķu un lieluzņēmēju ietekmi uz masu informācijas līdzekļiem, tad Latvijas Žurnālistu Savienībai kā nozares vecākajai un lielākajai arodbiedrībai, kas darbojas kopš 1926. gada, rodas pienākums iesaistīties patiesības noskaidrošanā.

Ziņojums ir sagatavots sabiedriskā kārtā, jo Žurnālistu Savienības statūti paredz, ka valde darbojas uz sabiedriskiem pamatiem.

Ziņojuma autors Imants Liepiņš ir žurnālists ar 18 gadu darba stāžu, ir sešu grāmatu autors, tajā skaitā darbiem «UKRAINA. Dzīvība, nāve un iekšējā revolūcija: aculiecinieka stāsts» (*Jumava*, 2015.) un «Nāvējošie gaisa dārzi» (*Dienas Grāmata*, 2016.). Strādājis pie dokumentālo filmu uzņemšanas Ukrainā, Latvijā, Itālijā. Cita starpā piedalījies toksisko atkritumu apkarošanas kampaņā Itālijā (2008.), strādājis par ārvalstu ekspertu ANO atbalstītajā un finansētajā *Truth and Reconciliation Commission* (Libērija, Rietumāfrika, 2009.), kopš 2010. gada līdzdarbojas starptautiskajā organizācijā *Reporters Sans Frontieres*, bet kopš 2012. gada organizē un vada starptautisko novērotāju delegācijas katru reizi, kad Ukrainā ir kādas vērā ņemamas vēlēšanas. Žurnālistu Savienībā pilda vienu no pieciem valdes locekļu amatiem kopš 2016. gada sākuma. 2016. gada pirmajā pusē piedalījies Artusa Kaimiņa vadītajā darba grupā pie Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas par sabiedrisko mediju iziešanu no reklāmas tirgus un citu nozares problemātiku, savukārt 2017. gada vidū ievēlēts NEPLP Sabiedriski konsultatīvajā padomē. Apbalvots ar Ukrainas civilo medaļu «Par valsts atdzimšanu» (*хромадська нахрада назвої «За відродження країні»*).

Metodika

Lai iegūtu skaidrību par preses izstrādājuma IR publicētajiem materiāliem (drukātajā un interneta formā tie ir kopā 264 tūkstoši rakstuzīmju), par kuriem tiek apgalvots, ka tie nākuši no kriminālprocesa Nr. 16870000911, ir vispirms jānoskaidro, kuri no šiem tekstiem ir izrādījušies patiesi un kuri nav izrādījušies patiesi. Lai to izpildītu, ir jāpieturas pie tīšuprāt vienkāršas metodikas.

Visa informācija ir sadalāma sīkākos, pārbaudāmos elementos. Tad, verificējot atsevišķus fragmentus citu pēc cita, mēs ātri noskaidrojam, kas ir patiesība un kas nav. Pārbaudot atsevišķus tekstu elementus, ikkatrā gadījumā iegūstam vienu no četriem rezultātiem:

(A) Konkrētā **informācija ir patiesa**, tā atbilst faktiem.

(B) Attiecīgais **izteikums ir nepatiess**, tas neatbilst faktiem.

(C) Teksta fragments satur tik sīki specifiskus izteikumus, ka **tie reāli nav pārbaudāmi**, vai arī tie skar tādus sīkumus, ka nav konstatējama to faktiskā ietekme uz reāli valstī notikušo un līdz ar to nemaz nav iespējams droši konstatēt to patiesumu. (Līdz ar to šie nieki nesniedzas līdz to uzdevumu līmenim un svarīgumam, kas ar Saeimas lēmumu uzlikts parlamentārās izmeklēšanas komisijai.) Kā likums, šos sīkumus var apstiprināt vai noliegt vienīgi tās personas, kas pašas bija attiecīgo pārrunu dalībnieces un kur katra no šīm personām pati lemj, ko un kā komentēt.

(D) Izteikums satur viedokli, kas nav verificējams pēc būtības. («Rīdzenē» pie šīs kategorijas lielākoties pieder vienu fizisku personu viedokļi, izteikumi un raksturojumi par citām fiziskām vai juridiskām personām.) Šādus viedokļus pārbaudīt nav ne iespējams, ne vērts, jo tie nesatur informāciju (ziņas), turklāt likums «Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem», kā arī tiesu judikatūra jau trīs desmitgades nostiprina principu: viedokļi nav pakļaujami tādai pašai pārbaudei, kā fakti un ziņas.

Jāņem vērā arī fakts, ka daļa no publicētajiem fragmentiem reizē satur gan patiesus, gan faktiem neatbilstošus elementus. Tādos gadījumos tie nodalāmi viens no otra.

Izdarot analīzi, ņemts vērā, ka blakus pašiem Rīdzenes sarunu tekstiem IR publicēja arī komentārus un viedokļus; tā kā tie pēc būtības nav verificējami, tad šīs papildus publikācijas analizētas tikai tad, ja tajās bijuši ietverti tādi fakti, kas nav minēti pašos sarunu tekstos (t.i., dialogos un diskusijās.)

Fakts, ka kopš viesnīcā ierakstītajām sarunām ir pagājuši jau septiņi līdz astoņi gadi, pārbaudes uzdevumu ievērojami atvieglo: skatoties uz publicēto materiālu ar laika distanci, jo īpaši labi ir saskatāms, kuri fragmenti ir izrādījušies patiesi un kuri ir izrādījušies nepatiesi.

Ziņojumā atreferētais, «Rīdzenes sarunām» piedēvētais materiāls tālāk saprotamības dēļ sadalīts astoņos tematiskos blokos.

Mediji un Rīdzenes sarunas. Pirmais bloks

Izteikumi: Šlesers esot gribējis apvienot sabiedriskos medijus un tos pakļaut sev

Fragments no «Rīdzenes sarunu» publikācijas:

«Zini, kas ir sūdīgi, mēs tā arī neatrisinājām… Ko es uzreiz teicu — ***vajag apvienoties par sabiedriskajiem medijiem****. To televīziju daudzmaz sakārtoja, valsts televīziju, bet valsts radio, kā bija, tā palika,» Lembergs pēc 10. Saeimas vēlēšanām oktobrī sūkstās Šleseram. Tas turpina: «Šajā variantā, kad apvienota radio un televīzija, [vēl arī] privātos medijus uzfrišināmm — ko viņi izdarīs. Mēs varam izspēlēt izcili,» pārliecināts Šlesers. «Gribam konsolidēt valsti, vajag konsolidēt medijus,» Šlesers rezumē.*

Fakti. (1) Sabiedriskie mediji apvienoti nav. Nevienas personas interesēs. Jāatzīmē, ka šāds plāns tiešām eksistēja, taču to virzīja nevis Šlesers vai kāds cits IR publikācijās minēts politiķis — tieši pretēji: to virzīja viens no IR favorītiem, no Sorosa naudu daudzkārt saņēmušais Ainārs Dimants, kas tolaik bija NEPLP priekšnieks.

(2) Šo plānu, kurš paredzēja Latvijas Radio kolektīva izlikšanu no tā telpām Doma laukumā, daudzu gadu desmitu garumā speciāli izbūvētās studijas pārceļot uz LTV namu Zaķusalā (kas pats ir ekspluatēts jau 30 gadus un kuram šobrīd jau nepieciešams dārgs kapitālais remonts), viennozīmīgi noraidīja visas žurnālistu profesionālās organizācijas un arodbiedrības.

(3) Pēc tam sabiedrisko mediju apvienošanas plānu visaugstākajā līmenī noraidīja koalīcijas padome un Saeima, jo īpaši Nacionālās Apvienības frakcija. Bet Dimants ar Saeimas lēmumu tika atlaists no amata NEPLP, un administratīvā apgabaltiesa šo lēmumu atstāja spēkā.

(4) No pārējiem (privātajiem) medijiem nekas konsolidēts nav. Tieši pretēji, A/S *Diena* ir koncerns sadalīts, izjaukts pa gabaliem. LNT un TV3 apvienoja vienā koncernā, pie kam tas notika, MTG nopērkot LNT un rīkojoties Šlesera idejām par spīti.

(5) Lembergam nav izdevies ne vismazākajā mērā panākt Latvijas Radio nostājas maiņu. Drīzāk abu saspīlētās attiecības kļuvušas vēl saspīlētākas — un

turpina saasināties, turklāt tagad tās tādas ir arī ar LTV. Abpusējā polemika ar katru gadu pieņēmusies spēkā.

(6) Pēc šī plāna apturēšanas LTV un Latvijas Radio paši, bez nekādu politiķu vai uzņēmēju palīdzības, ir kopīgiem spēkiem izveidojuši kopēju platformu internetā — LSM.lv.

Spriedums. Nevis t.s. «oligarhi» bija tie, kas plānoja sabiedrisko mediju apvienošanu un pakļaušanu, bet gan «sorosīts» Dimants. Nešaubīgi, ka plāns izgāzās — turklāt to neapstiprināja tieši valdība un Saeima, kurā Šleseram un Lembergam it kā vajadzētu būt teorētiskai ietekmei caur savām pārstāvētajām partiju apvienībām.

Slēdziens. Reālā notikumu gaita pilnībā apgāž tos izteikumus, kas publicēti «Rīdzenes sarunās».

Turklāt šai publikācijas epizodei ir viltus ziņu pazīmes, jo savā komentārā IR apgalvo, ka plānu esot apturējusi «Dombrovska valdība»; Dombrovskim kā valdības vadītājam pie šī kaitnieciskā plāna apstādināšanas nav nekādi nopelni. Ja kādam politiskajam spēkam tādi ir, tie ir Nacionālajai Apvienībai, taču ne Dombrovskim.

Izteikumi par Rīgas domes un A/S Diena sadarbību

Premisa. Koziols esot izdomājis, kā eleganti apmierināt Šlesera vēlmi, lai Diena slavina Rīgas domi. «Es pastāstīšu, kā būs ar Rīgas domi. Dome pati būs vinnētāja — mēs uztaisām ieliktni Rīgas ziņas. Ainār, uztaisām gaumīgu, smuku… Reizi desmit dienās Rīgas ziņas, Ainār! Krāsains, foršs!»

Fakti. Rīgas pilsētas ziņas tiek liktas *DELFI* portālā un citur, ir tikušas drukātas atsevišķā žurnālā un kā pielikums kopā ar *Vesķi Sevodņa*, taču tās **netiek izplatītas kopā ar *Dienu***.

Spriedums. Izteiktās idejās ir īstenojušās — bet, kā par spīti, tieši citos medijos, nevis *Dienā*!

Slēdziens. Žurnālā IR publicēto tekstu nav iespējams apstiprināt ar faktiem. Vienlaikus piezīmējams, ka pašvaldībām, firmām, NVO un valsts institūcijām šādas tiesības (veidot dažādus pielikumus vai sadaļas sadarbībā ar medijiem) ir. Tās garantē Satversmes 100. pants, kurš ietver tiesības brīvi paust arī komerciāla rakstura informāciju dažādās formās, turklāt šāda informācija, saskaņā ar labāko praksi, tiek norādīta kā apmaksāta vai sponsorēta. Taču šeit nav piepildījušās IR publicētās «sarunas», ka Rīgas domei būtu jātaisa speciāls ielikums *Dienā*.

Piemērs no žurnālistu korumpēšanas, kas tiešām notikusi reālajā dzīvē*:*
par neētisku ir uzskatāma žurnāla IR autora un Latvijas Žurnālistu Asociācijas Ētikas komisijas locekļa Paula Raudsepa veiktā Latvijas Bankas padomes priekšsēdētāja Ilmāra Rimšēviča slavināšana žurnāla IR lappusēs tajā nedēļā, kad Rimšēviču Saeima pārvēlēja amatā. Raudseps iepriekšējā gada laikā bija saņēmis vairāk nekā 3800 latus no Rimšēviča vadītās iestādes. Šāda rīcība ir neētiska un koruptīva, tā nav savienojama ar žurnālistu ētiku.

LNT iespējamā pārdošana Schibsted

Premisa. 2011. gada februārī Koziols jautā, kas notiek ar LNT*, vai to pērk norvēģu koncerns Schibsted, un Šlesers skaidro: «Es runāju ar Andri, un viņš piedāvāja vienu variantu. Bet viņi uztaisīs risinājumu, ka palielinās kapitālu, un Andreja daļas kļūs šitās… Tas, ko Andris saka, ka apvienot — šito visu ar televīziju. Jo viņiem ir visi tie reģionālie [kanāli].»*

Fakti. (1) *Schibsted* nopircis LNT kanālu nav, to nopirka *Schibsted* tiešie konkurenti — zviedru *Modern Times Group* (*MTG*), kas tagad savus aktīvus Latvijā nupat jau pārdod tālāk.

(2) Kas domāts ar «šito visu» un «visiem tiem reģionālajiem [kanāliem]», skaidrs nav, jo LNT nepieder neviens reģionālais kanāls. Latvijā ir daudzas vietējās TV studijas (Talsu, Skrundas, Ogres, Kurzemes studijas, *Dautkom*, *Dzintare* utt.), kas visas šobrīd apvienojušās zem *Re:TV* lietussarga un arī gatavo reģionālos sižetus LTV. Nekad neviena no šīm studijām nekādā veidā nav bijusi saistīta ar LNT. Pat Latgales reģionālā TV, kas gatavo LNT ziņām reģionālos sižetus, vienmēr bijusi juridiski un finansiāli neatkarīga, patstāvīga, ar saviem īpašniekiem un kolektīvu, kas strādā Rēzeknē.

Spriedums. Šādi fakti ir vairāk nekā vienkārši pārbaudāmi.

Slēdziens. IR publicētā informācija izrādās nepatiesa.

Koziols, Staņēvičs, Meļņiks un citi speciālisti A/S Diena vadībā

Premisa. Viesturs Koziols un viņa kolēģi netiekot galā ar Dienas koncerna vadīšanu *— tur sākuši strādāt bijušais Šķēles preses sekretārs Romāns Meļņiks un A/S Ventspils Nafta koncerna iepriekšējais finansu direktors Normunds Staņevičs. «Nu, tā nevar darīt! Arī ieliekot tādu Romānu — nu, viņš ir sūdīgs… Ne jau tā ir mana kaprīze. Tas nedarbojas!» Koziols ir sašutis: «Staņevičs — super, turpretī Meļņiks pizģec vienkārši. Viņš nesaprot neko. Neko! Jau ir sadirsis attiecības ar finanšu departamentu, ar mārketinga departamentu, ar Ingu [Gorbunovu]… Dirsā, bļaģ. Nedēļu nošancējis, un visi jau no viņa mūk.»*

Fakti. Romāns Meļņiks ir kļuvis par vienu no stabilākajiem *Dienas* autoriem, turklāt taisījis karjeru — kļuvis par viedokļu un komentāru daļas vadītāju. Savukārt Staņēvičs, stabilizējis *Dienas* koncerna darbību, tagad vada *Rīgas Piensaimnieku*. Toties no *Dienas* aizgājuši vēl palikušie «sorosīti».

Spriedums. Fakti liecina pilnīgi pretējo «IR» publicētajiem izteikumiem.

Slēdziens. Ja atskaita nost personu savstarpējos vērtējumus, fakti atkal apgāž izdomājumus.

Šlesers un Parādnieks pret Dienu

Premisa. Šlesers vienalga nevar rimties, ka Diena neuzbrūk konkurentiem, *piemēram, Imantam Parādniekam, kurš pirmsvēlēšanu debašu laikā izaicinājis Šķēli uz melu detektoru. «Labā Diena, bļaģ, varēja pidari uzrakstīt, ka viņam ir divas sievas! Ņihuja neraksta! Tāpēc, ka Diena ir pidari visi…»*

Fakti. (1) Parādniekam tiešām ir vairākas sievas un daudzi bērni. Tāpēc viņš ir ievēlēts par Demogrāfijas apakškomisijas priekšsēdētāju, jo nerunā, bet rīkojas.

(2) Attiecībā uz iespējamu Šlesera ietekmi uz *Dienas* koncernā ietilpstošo mediju redakcijām jāpiezīmē sekojošais: visā tajā laikā, kamēr Šleseram (vai Šķēlem) tikusi piedēvēta ietekme uz *Dienas* koncernu, ne LŽS, ne RSF, ne citās žurnālistu profesionālajās organizācijās vai arodbiedrībās nav ienākusi neviena pati sūdzība ne no viena *Dienas* koncerna žurnālista par to, ka īpašnieki veiktu kaut jel kādas darbības, kas būtu pretrunā ar likumu vai žurnālistu darba līgumiem.

Spriedums. Šleseram nav izdevies panākt to, kas viņam šeit ticis piedēvēts. Šī epizode faktiski parāda pretējo: Šleseram, kuram tiek piedēvēta pastarpināta ietekme uz *Dienu*, reāli neizdodas kontrolēt *Dienas* saturu.

Slēdziens. Parādnieks ir Saeimā, kaut arī viņam deklarācijā ir redzami tikai parādi, bet Šlesers (kam it kā piederot *Diena*) no politikas ir ārā.

Koziols aizmuguriski aprunā savus tiešos konkurentus — Mediju Namu un tā izdevumus

***Premisa**. Koziols it kā esot sacījis: «Jo nevar tā, kā to dara Neatkarīgā… Paņem Neatkarīgo rokās! Viņa ir lapele, nožēlojama lapele, viņa zaudē auditoriju ārprātīgi.»*

Fakti. (1) Sākoties krīzei, *Neatkarīgā* bija vienīgais drukātais laikraksts, kurš — salīdzinot 2008. gada decembri ar to brīdi, kad *Rīdzenē* it kā esot notikusi konkrētā saruna — bija palielinājis abonentu skaitu no 7200 pasūtītājiem uz vairāk nekā 12,2 tūkstošiem. Paralēli tam bija vēl 2600 abonenti, kas *Neatkarīgo* abonēja tām trim nedēļas dienām, kad nāca klāt lielie pielikumi un žurnāli. (Dati ņemti no Latvijas Pasta un Latvijas Preses Izdevēju Asociācijas oficiālās statistikas.) Pieskaitot klāt mazumtirdzniecībā pārdoto tirāžas daļu un uz *airBaltic* lidmašīnām ik rītus nogādāto eksemplāru skaitu, *Neatkarīgā* uz «Rīdzenes sarunu» brīdi katru nedēļu kopumā tika drukāta vidēji 143 tūkstošu tirāžā jeb ap 570 tūkstošiem vidēji mēnesī, un *Neatkarīgās* tirgus daļa kopš tā laika ir svārstījusies apmēram tajā pašā līmenī.

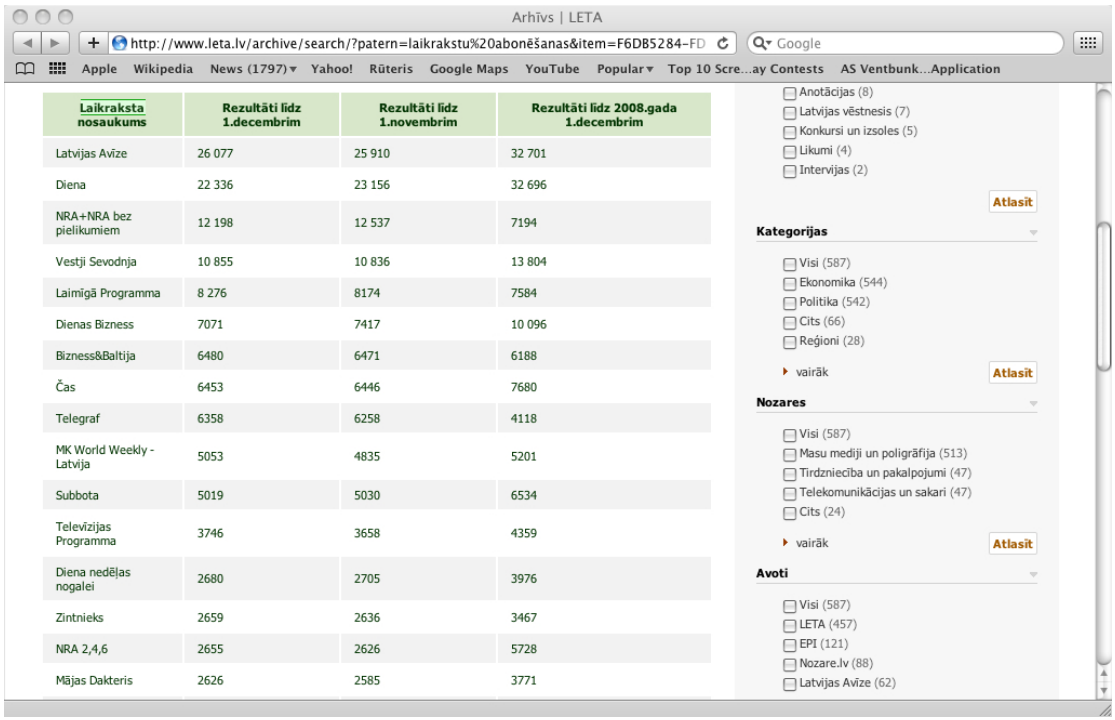

Laikraksta nosaukums	Rezultāti līdz 1.decembrim	Rezultāti līdz 1.novembrim	Rezultāti līdz 2008.gada 1.decembrim
Latvijas Avīze	26 077	25 910	32 701
Diena	22 336	23 156	32 696
NRA+NRA bez pielikumiem	12 198	12 537	7194
Vestji Sevodnja	10 855	10 836	13 804
Laimīgā Programma	8 276	8174	7584
Dienas Bizness	7071	7417	10 096
Bizness&Baltija	6480	6471	6188
Čas	6453	6446	7680
Telegraf	6358	6258	4118
MK World Weekly - Latvija	5053	4835	5201
Subbota	5019	5030	6534
Televīzijas Programma	3746	3658	4359
Diena nedēļas nogalei	2680	2705	3976
Zintnieks	2659	2636	3467
NRA 2,4,6	2655	2626	5728
Mājas Dakteris	2626	2585	3771

(2) Tikmēr IR abonentu skaits līdz pat 2016. gada jūnijam bija spējis sasniegt vienīgi 8690 abonentus, kas kopā ar mazumtirdzniecību dod ne vairāk par 17 tūkstošiem lielu tirāžu nedēļā, kas dod ikmēneša metiena maksimumu pie 68 tūkstošiem.

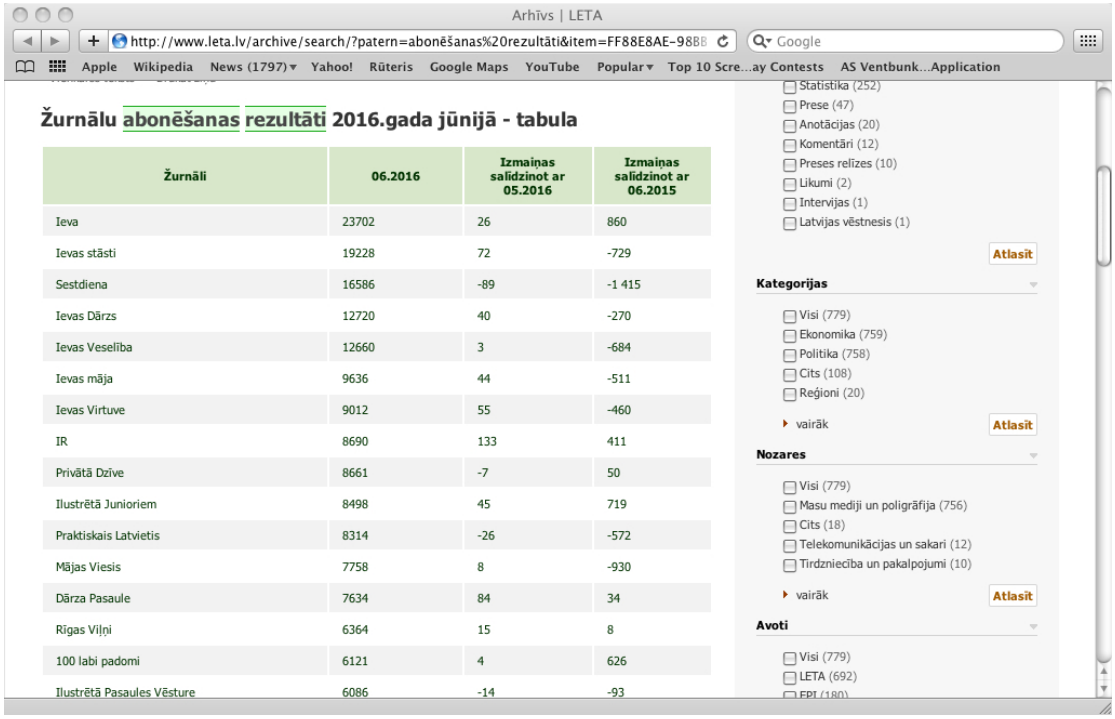

Žurnālu abonēšanas rezultāti 2016.gada jūnijā - tabula

Žurnāli	06.2016	Izmaiņas salīdzinot ar 05.2016	Izmaiņas salīdzinot ar 06.2015
Ieva	23702	26	860
Ievas stāsti	19228	72	-729
Sestdiena	16586	-89	-1 415
Ievas Dārzs	12720	40	-270
Ievas Veselība	12660	3	-684
Ievas māja	9636	44	-511
Ievas Virtuve	9012	55	-460
IR	8690	133	411
Privātā Dzīve	8661	-7	50
Ilustrētā Junioriem	8498	45	719
Praktiskais Latvietis	8314	-26	-572
Mājas Viesis	7758	8	-930
Dārza Pasaule	7634	84	34
Rīgas Viļņi	6364	15	8
100 labi padomi	6121	4	626
Ilustrētā Pasaules Vēsture	6086	-14	-93

Spriedums. Koziols ir privātā sarunā lietojis nepatiesu (viltus) informāciju. Tagad, pēc septiņiem gadiem, preses izstrādājums IR izmanto šo viltus informāciju (neatkarīgi no tā, kurš un kāpēc to kādreiz būtu izteicis), lai izteiktu nomelnojumus saviem konkurentiem preses un reklāmas tirgū. Saprotams, ka Koziols, vadīdams *Dienas* koncernu, aizmuguriski aprunā savus konkurentus, taču tas šos izteikumus padara vēl neuzticamākus.

Slēdziens. Nomelnojumi neapstiprinās ar oficiālo statistiku no Latvijas Pasta un LPIA — šī ir pilnā mērā viltus ziņa, kas ir diametrālā pretrunā cietiem faktiem.

Darbības reklāmas tirgū

Premisa. 2010. gada martā Lembergs runā par nacionalizētās Parex bankas pārvaldītāju Nilu Melngaili: *«Mēs esam valdībā, joptvaimaķ, bet te kaut kādi pipeles ārzemnieki nopelnīs baigo piķi, johaidī. Nu i dirst! Lai Melngailis taisa no vietējiem večiem blici, vismaz mēs būtu iekšā! A viņš, bļaģ… Es viņam palūdzu, lai viņš ar Mediju Namu noslēdz reklāmas līgumu — viņš pateica, ka viņam esot jāsaskaņo ar FKTK, bļaģ. Lai viņš iet dirst, pimpis, bļaģ. Saproti? Vot, tā.»*

Fakti. Ja neskaita vienas amatpersonas visai kolorīto viedokli par otru amatpersonu, tad šinī gadījumā jānorāda: *Mediju Nams* vēlāk tiešām sācis ievietot *Citadeles* un *Revertas* reklāmu!

Spriedums. Šoreiz informācija ir izrādījusies nepatiesa pretējā veidā: Lembergam tiek piedēvēti izteikumi, ka *Mediju Namam* neesot izdevies tikt pie reklāmas līguma — bet realitātē ir gan!

Slēdziens. Atkal dezinformācija, tikai pārmaiņas pēc pretējā virzienā.

Rīgas Brīvostas līgumi sabiedrības informēšanai

***Premisa. Rīgas Brīvostas valde var noslēgt reklāmas līgumu**, mārketinga līgumu ar Mediju Namu. Ameriks: «Kopējais reklāmas budžets uz ostu ir apmēram pusmiljons, nu, 400 tūkstoši. Tur ir reklāmas, tur arī kaut kādas sponsorēšanas.»*

Fakti. (1) Šāds līgums starp *Mediju Namu* un Rīgas Brīvostu pastāvēja jau kopš *Mediju Nama* atdalīšanas no A/S *Preses Nams* (iespējams, pat pirms tam). Saskaņā ar šo līgumu, osta izmantoja preses izdevumus, lai informētu sabiedrību par priekšā stāvošiem remontiem, būvdarbiem ostā, kā arī ar tiem saistītām sabiedriskajām apspriešanām un citiem notikumiem. Vidēji tas *Mediju Namam* ienesa ap 5000 latiem visa gada gaitā.

(2) Taču šādas informācijas apspriešana amatpersonu starpā kalpoja par ieganstu sarīkot (kā publiskos avotos ticis minēts) kopsummā 39 kratīšanas.

(3) *Mediju Nama* līdzīpašnieks, godalgotais žurnālists Uldis Dreiblats, bija uzzinājis par šādu masveida kratīšanu plāniem un 2011. gada 25. maijā publicēja lielu rakstu par tām *Neatkarīgajā*. Nākamajā dienā viņa paša darbavieta bija viena no tām, kas tika izkratīta!

(4) Toreizējais valdes priekšsēdētājs Armands Puče bija sagatavojis visus līgumus un maksājumu dokumentus starp *Mediju Namu* un Rīgas Brīvostas Pārvaldi, lai nodotu tos KNAB. Taču, ierodoties redakcijā, KNAB neinteresējās par šiem dokumentiem, kam varētu būt jelkāda nozīme kriminālprocesā — viņu mērķis bija izkratīt valdes priekšsēdētāja, līdzīpašnieka un sporta komentētāja Armanda Pučes kabinetu. Kratīšana šajā piecus kvadrātmetrus sīkajā kabinetiņā vilkās sešas stundas, jo politisko komentāru autors Māris Krautmanis, uzzinot par neizbēgamo kratīšanu, bija no kabineta izsviedis visus nozīmīgos dokumentus un vietā iekrāvis pusotru kubikmetru ar vecām avīzēm un citu makulatūru.

(5) Pastāv aizdomas, ka īstais kratīšanu mērķis bija meklēt oriģinālus dokumentiem, kuri pierāda, ka toreizējās KNAB augsta ranga darbinieces un tagadējās politiķes, Rīgas domes deputātes Jutas Strīķes īstais vārds ir Anna Potapova un ka viņa, iespējams, ir Krievijas GRU aģente kopš sava mācību laika Maskavā. Šādu dokumentu kopijas jau vienreiz tika nozagtas no *Neatkarīgās* redakcijas, kad Jaungada brīvdienu laikā notika ielaušanās, kuras laikā tika atlauzti seifi, izvandīti dokumenti un aiznestas tieši Jutas Strīķes sākotnējo identitāti apliecinošo dokumentu kopijas (taču ne oriģināli). Skata

pēc laupītāji aiznesa sev līdzi dažus mazvērtīgus monitorus, ignorējot desmitiem tūkstošus vērtu foto un videotehniku. Vēlāk policija it kā par šo ielaušanos aizturēja kādu ielas līmeņa narkomānu, kurš esot bijis viens no ielaušanās izpildītājiem.

Spriedums. Andra Amerika teiktais «Rīdzenes sarunās», kas neko nemainīja sen strādājošos reklāmas līgumos, acīmredzami kalpoja KNAB par formālu ieganstu ielauzties sev nevēlamā redakcijā un kratīt to, meklējot dokumentus.

Slēdziens. Preses izstrādājuma IR versijā tagad, pēc daudziem gadiem, savukārt publicēta puspatiesība — tas ir fakts, ka šāds līgums pastāvēja, taču nav fakts tas, ka šāds līgums būtu noslēgts vienīgi pēc Šlesera un Amerika iejaukšanās.

Latvijas Pasta nākotne: kādu to zīmējuši politiķi, un kāda tā izrādījusies realitātē

Premisa. Šlesers analizē situāciju: *«Dažas organizācijas, kā Dienas grupa, [citi] mediji, avīzes, izmanto pasta pakalpojumus. Es, būdams vēl [satiksmes] ministrs, panācu, ka pasta liberalizācija notiks tikai 2013. gadā. Tas nozīmē, ka nebūs vairs pasta monopola. Viss — «game is over». Kā saka, ienāks somi un izkonkurēs vietējos, tas noticis jau Igaunijā. Tas nozīmē, ka jautājums — vai pasts ir konkurētspējīgs? Ja varētu, piemēram, vairāki preses izdevēji apvienoties, lai laicīgi sagatavotos tam, ka nepadirstu tirgu, kad tur ienāks ārzemnieki… Protams, pastā rastos problēma — a ko tad darīt? Tūlīt būs caurums milzīgs, kā viņu segt? Tas varētu būt ļoti labs fons diskusijām, ko darīt tālāk ar pastu. Savā laikā, kad es ar Mono grupu sēdēju un runāju, bija izstrādāts plāns, kādā veidā uz pasta bāzes izveidot «Latvijas pasta nodaļu tīklu», kurā principā tajās nodaļās varētu būt arī cits bizness, plus Pasta Banka. Es domāju, ja mēs radītu labu fonu, tad pie šī projekta būtu iespējams atgriezties viena iemesla pēc — ļoti grūti būtu savilkt tos galus.*

Fakti. (1) Nekāds pasta nodaļu tīkls privatizēts nav.

(2) Pasta Banka turpina funkcionēt kā privāta banka.

(3) Pēc tirgus potenciālās liberalizācijas nekādi somi, igauņi vai ķīnieši pasta biznesā Latvijā ienākuši nav.

(4) Latvijas Pasts nevis strādā ar zaudējumiem, bet — tieši pretēji — kopš 2014. gada ir sācis strādāt ar peļņu!

Spriedums. Šlesers ir zīmējis sliktāko iespējamo scenāriju. Taču realitātē, par laimi, tas nav piepildījies, tieši otrādi — ir piepildījies pozitīvais scenārijs.

Slēdziens. Atkal jau publicētais neatbilst faktiem. Pie kam neatbilst faktiem diametrāli pretēji. Turklāt šoreiz IR kolektīvam nav iespējamas nekādas atrunas: arī pats IR tiek piegādāts abonentiem ar šī paša Latvijas Pasta starpniecību!

Izteikumi airBaltic sakarā. Otrā sadaļa

Krājbanka, Bertolts Fliks un airBaltic pārtaisīšana par aivarBaltic

Premisa. Saucot daļu procentus, Šlesers soli pa solim izklāsta versiju, kurā tiktu pārņemti arī valstij piederošie 52% «airBaltic» akciju, sadalot tos četrās vienādās daļās un tad apvienojot ar «Baltijas Aviācijas Sistēmām» piederošajām airBaltic akcijām, no kurām pusi jau kontrolē Antonovs. Lembergs piekrīt, «bet kā pie tā nonākt? Jo tas ir jāpērk, tur jau nevar tā par skaistām acīm. Lai tu mani saprastu: viss tas ir labi, bet man vienā jaukā brīdī atkal kāds atnāks un teiks — a kā tu te nokļuvi? Kā tu te nokļuvi kaut kādā kompānijā X? Man viņam vajag pretī: rekur, redzi, es samaksāju tik un tik. A savādāk teiks — vot, bļaģ, viņš tur izkārtoja šito te, un viņam iedeva pret kukuli. Nahuj, man tas neder!» saka Lembergs, kuram principiāli svarīgi esot samaksāt kaut ko. «Tie nevar būt 5 lati, bet tie nevar būt 10 miljoni.» Turklāt visu vēloties darīt oficiāli, ar pārskaitījumu, argumentē Lembergs: «Tas nav «Rīgas Centrālais Termināls», kas nahuj neinteresē īpaši nevienu, i to kāds var paskatīties. A šitas te, kas lidinās pa gaisu, kur visas terorisma kontroles…»

Fakti. (1) Reālajā dzīvē ir notikusi nevis *airBaltic* privatizācija, bet gan nacionalizācija. Diametrāli pretējais: nevis oligarhi privatizējuši *airBaltic*, bet gan valsts kopā ar maksātnespējas administratoru baru, kas parazitēja *Krājbankas* drupās, atņēma Flikam viņa ieguldījumus, viltojot dokumentus un slēdzot fiktīvus līgumus. Par to tika ierosināti vairāki kriminālprocesi, un kāds Edijs Ziediņš pilnībā atzinās par piederību pie organizēta noziedzīga grupējuma, uzrādot arī līdzdalībniekus un līdzzinātājus.

Pietiek :: Skaļas liecības "Krājbankas" un "airBaltic" lietā: administratora „komandas" p

https://www.pietiek.com/raksti/skalas_liecibas__krajbankas__un__airbaltic__lieta_a

Apple Wikipedia News (1841) Yahoo! Rūteris Google Maps YouTube Popular

Skaļas liecības "Krājbankas" un "airBaltic" lietā: administratora „komandas" pārstāvis liecina par noziedzīgu „organizētu grupu"

Lato Lapsa
27.02.2017.
Komentāri (15)

Iesaki rakstu: twitter facebook draugiem

2012. gada 6. februārī es tiku iesaistīts organizētā grupā, kuras vadītāji bija *KPMG Baltics SIA* (*KPMG*) amatpersonas – maksātnespējīgās *Latvijas Krājbankas* administratora vadības grupa, kuras mērķis bija ar krāpnieciskām darbībām, ļaunprātīgi un pretlikumīgi iegūt prasījuma tiesības pret AS *Air Baltic Corporation* (*airBaltic*) un citiem debitoriem vairāk nekā 65 miljonu eiro apmērā.

Šāda satura liecības Ekonomikas policijai pagājušā gada beigās sniedzis mazpazīstamais uzņēmējs Edijs Ziediņš pēc tam, kad viņam tika noteikts aizdomās turētā statuss kriminālprocesā par naudas līdzekļu nelikumīgu iegūšanu no *Latvijas Krājbankas* un to legalizēšanu, kas cieši saistīta ar aviokompānijas *airBaltic* finanšu plūsmām. Nekādus oficiālus komentārus Valsts policija nesniedz, taču neoficiāla informācija par „miera periodu" izmeklēšanā liek domāt par iespējamu klusumu pirms vētras.

Organizēta, krāpnieciska grupa

Cilvēkam no malas nav viegli izprast pirms sešiem gadiem līdz ar kārtējo aviokompānijas

Run script "void(0)"

(2) Pēc tam, kad Fliks draudēja piedzīt kompensāciju caur Vašingtonas šķīrējtiesu, valsts izmaksāja viņam daudzus miljonus mierizlīguma veidā.

Spriedums. Realitāte ir pilnīgi otrāda nekā preses izstrādājuma «IR» minētais. Ir notikusi nevis privatizācija, bet diametrāli pretējais: nelikumīga nacionalizācija, izmantojot kriminālus paņēmienus.

Slēdziens. Nekaunīgu viltus ziņu un pilnīgas nepatiesības tiražēšana.

Tā sauktā «*Lattelecom* sakārtošana». Trešais bloks

Virzība uz monopolu atsākusies tieši šobrīd

Premisa. 2009. gada decembrī Šlesers tiekas ar Lattelecom šefu Juri Gulbi, pārrunā publiskos iepirkumus un biznesa attīstību. Šleseram ir tālāka vīzija attiecībā uz telekomunikāciju nozari, kur pēc 10. Saeimas vēlēšanām viņš gribētu panākt vienošanos ar skandināvu īpašniekiem. «Variants tāds. Nu, atdodam viņiem to LMT, uztaisām dīlu, kā mēs savācam Lattelecom, izdomājam, kā mēs varam sakārtot to visu. Un tas ir jāizdara uzreiz pirmajā gadā pēc vēlēšanām — izdzīt cauri, ja,» saka Šlesers, jo Lattelecom viņš redz kā uzņēmumu, kas konsolidētu biznesu visā reģionā.

Fakti. (1) Pirmoreiz *Lattelecom* koncernu privatizēt gribēja spekulatīvais investors no ASV — *Blackstone Group*. Rezultāts, par laimi, bija nesekmīgs.

(2) Kopš tā laika nerimst diletantiski mēģinājumi runāt par *Lattelecom* un LMT pilnīgu privatizāciju, bet šīs runas ir palikušas vienīgi runas. Un tieši šobrīd, 2017. gada otrajā pusē, atkal ir parādījies ārkārtīgi bīstams mēģinājums apvienot *Lattelecom* un LMT, lai paceltu tarifus un peļņu izvestu uz ārzemēm. Izskatās, ka vecais Šlesera plāns tagad tiek darbināts atkal.

Spriedums. Nekas preses izstrādājumā «IR» aprakstītajam līdzīgs reālajā dzīvē nav īstenojies — līdz šim, kaut gan ir mēģinājumi bijuši, un **tieši patlaban ir novērojams kārtējais mēģinājums, kas uzskatāms par ļoti bīstamu.**

Slēdziens. Publicētie teksti līdz šim nav piepildījušies, taču pastāv reāli draudi, ka šis būs viens no tiem retajiem gadījumiem, kad draudi var piepildīties pēc ilgāka laika.

Rekomendācija Komisijai: pieprasīt dokumentus no Privatizācijas Aģentūras, Ekonomikas ministrijas, Lattelecom un LMT, lai izvērtētu Latvijas interesēm kaitīgo procesu, kurš tikai tagad uzņēmis apgriezienus!

Īpašumtiesību it kā «legalizācija». Ceturtais bloks

Jaunrīgas Attīstības Uzņēmums un citas firmas

Premisa. 2011. gada janvārī Šlesers ar Koziolu un Kļaviņu apspriež, kā mainīt un «legalizēt» īpašumtiesības firmās «Piejūras Investīcijas» un «Jaunrīgas Attīstības Uzņēmums».

Fakti. (1) SIA *Jaunrīgas Attīstības Uzņēmums* pastāvēja kopš 2001. gada un «sarunās» it kā minētajā laikā patiesībā nodarbojās ar radošajām profesijām paredzēta biznesa inkubatora uzturēšanu. Tajā savu darbību uzsāka, piemēram, grupas «Instrumenti» koncertu menedžmenta aģentūra, izcilā režisora Andra Gaujas («Izlaiduma gads», «Ģimenes lietas», «Viktors» u.c.) dibinātā filmu studija SIA *Riverbed*, dažādi dizaineru biroji, digitālās drukas kompānija u.c. Inkubatorā notika arī mākslas pasākumi, piemēram, Kaspara Rolšteina avangarda rokoperas «Stokholmas Sindroms» izrādes. Šim nolūkam *Jaunrīgas Attīstības Uzņēmums* bija savulaik atpircis no A/S *Latvijas Kuģniecība* nevajadzīgu ēku Andrejostas ielā 29, lai tajā ierīkotu radošajām profesijām nepieciešamu vidi.

(2) Firma *Piejūras Investīcijas*, kas tagad saucas *Rīgas Tirdzniecības Osta*, nekad nav bijusi valsts kompānija un nekad nav tikusi privatizēta. Likums neaizliedz Šleseram vai jebkuram citam būt par šādas firmas līdzīpašnieku, likums tikai aizliedz pieņemt lēmumus attiecībā uz šādu firmu, un nav izskanējuši nekādi krimināltiesiski pierādījumi, ka Šlesers tādus būtu pieņēmis.

Spriedums. Žurnālā rakstītajam nav nekāda saskare ar reālo dzīvi. Prettiesisku saistību starp Šleseru, Koziolu, Kļaviņu un iespējamu «īpašumtiesību legalizāciju» neatrada ne KNAB, ne prokuratūra, un to nevar atrast šobrīd.

Slēdziens. Viltus informācija, kas realitātē neapstiprinās.

Rīgas Tirdzniecības Osta

Premisa. Tas esot Šlesers, kurš saimniekojot Rīgas Tirdzniecības Ostā, un cenšas to attīstīt. Savukārt Lembergs, lai gan arī esot ieinteresēts, bremzējot minerālmēslu termināla celtniecību, kas notiek sadarbībā ar Uralhim.

Fakti. (1) Pretstatā savam apjomīgajam nosaukumam, RTO jau kopš dibināšanas ir bijusi privātkompānija, kas nekad nav tikusi privatizēta (identiski Ventspils Tirdzniecības Ostai).

(2) Privātfirmas var dibināt ikviens, tajā skaitā politiķi un valsts amatpersonas. Tikai amatpersonas nedrīkst pieņemt lēmumus attiecībā uz šīm firmām, un Šlesers to nav darījis, jo KNAB vairāku gadu izmeklēšanā nav atradis faktus, ka tas jebkad būtu noticis.

(3) Kas attiecas uz Ventspilī bāzētajam *Kālija Parkam* konkurējoša termināla būvniecību Rīgā, tad jāpiezīmē elementārs fakts: bijušajā PSRS ir tikai trīs kālija minerālmēslu ražotāji — *Belaruskaļij*, *Uralhim* un *Siļvinit*. Laikā, kamēr Ventspilī arestētās mantas glabāšana vēl nebija uzticēta Šveices mahinatoram Rūdolfam Meroni, tikmēr *Kālija Parks* pārkrāva līdz 5 miljoniem tonnu gadā ar *Belaruskaļij* kravām, plus vēl pusmiljonu tonnu gadā no *Siļvinit*. Taču *Kālija Parks* nekad nav pārkrāvis nekādas kravas no *Uralkaļij* vai *Uralhim*. Turklāt kopš 2011. gada *Kālija Parks* nav pārkrāvis tikpat kā neko — šī termināla kravu apjomi, pateicoties Rūdolfa Meroni ielikteņu saimniekošanai terminālā, no 5,5 miljoniem tonnu nokritušies līdz 140 — 240 tūkstošiem tonnu gadā. Darbinieku skaits no 140 krities uz 17 (!!!) strādājošajiem.

(4) Kamēr kālija termināls Ventspilī stāvēja, tikmēr RTO izgāja nepieciešamo IVN procedūru. Jāpiezīmē, ka IVN taisa nevis kāda no pašvaldības institūcijām, bet gan pilnīgi neatkarīgs valsts birojs.

(5) Termināls tika uzbūvēts un sāka strādāt, radot jaunas, salīdzinoši labi apmaksātas darbavietas Rīgā.

(6) Termināla būvi Rīgā centās izgāzt kāds izbijis žurnālists Grigorijs Zubarevs, kurš Daugavpilī un Rīgā vāca parakstus pret to. Pēc tuvākas apskates izrādījās, ka šis Zubarevs pirms tam Ventspilī ir vadījis krievvalodīgu nedēļas izdevumu *Pričal*, kuru bez maksas izplatīja pa Ventspili. Šī laikrakstiņa pastāvēšanas mērķis bija kritizēt pilsētā ievēlētos deputātus un slavēt arvien sliktāk strādājošos terminālus, kurus kontrolēja (un turpina kontrolēt) Rūdolfa Meroni pakļautais menedžments. *Pričal* sponsorēja šo uzņēmumu dibināta asociācija. Pēc *Pričal* likvidēšanas (tas neizturēja konkurences cīņu ar *Ventas*

Balsi, kaut gan *Ventas Balss* ir abonējama vai nopērkama tikai par maksu) Zubarevs sāka cīnīties pret termināla celtniecību Rīgā, taču arī to darīja neveiksmīgi.

Spriedums: minerālmēslu termināls ir uzbūvēts, darbavietas radītas, kravas nāk, nodokļi tiek maksāti.

Slēdziens: patiesiem faktiem atbilst preses izstrādājuma IR aprakstītā notikumu gaita (tiesa gan, IR izklāstā izlaistas epizodes ar Zubareva aktivitātēm, tomēr jāatzīst, ka tās bija visai maz pamanāmas un redzamas ne katram), taču par viltus informāciju uzskatāmas insinuācijas, ka šis investīciju projekts jelkādā no tā etapiem būtu virzīts ar neatbilstošiem paņēmieniem jebkādu valsts amatpersonu privātajās interesēs.

Dūklavam piedēvētais zemesgabals

Premisa. «Man arī tanī skaitā ostā viens zemes gabals pieder tīri privāti,» stāsta Dūklavs. *Īpašums esot Daugavas kreisajā krastā, vairāki hektāri. «Tur zem vienas firmiņas jeb zem divām viņš tagad ir piereģistrēts.» Īpašnieki gan esot vairāki, turklāt «visi zem svešām famīlijām». Pašam Dūklavam piederot 10% zemes, bet tagad kompanjoni vēloties īpašumu ostā pārdot un saņemt «15 ļimončikus». Šlesers skaidro, ka par tādām summām nav ko sapņot, jo zemi ostā neviens nepērk — to var lēti iznomāt. Politiķim Ventam Armandam Krauklim esot bijusi līdzīga problēma, ka savulaik nopircis zemi pie lidostas un tad centies pārdot, stāsta Šlesers.*

Fakti. Brīvostas teritorijā visa zeme pēc definīcijas pieder valstij, to nevar nopirkt, tikai iznomāt. Savukārt, ja zeme ir privāta, tad tas nozīmē, ka tā ir ārpus valstij piederošo zemesgabalu robežām un neietilpst ostas teritorijā. Kas attiecas uz Dūklava it kā nedeklarētajām īpašumtiesībām, tad patlaban nav izskanējis pilnīgi neviens taustāms pierādījums, ka šī informācija varētu atbilst realitātei. Pierādījumus nav atradis ne KNAB, ne žurnālisti, ne sabiedriskie aktīvisti, ne politiskie konkurenti — vispār neviens.

Spriedums. Apstiprinās tā teksta daļa, kurā Šlesers skaidro par teritoriju statusa īpatnībām brīvostās, taču ne tā, kur Dūklavam piederot slēptās īpašumtiesības.

Slēdziens. Puspatiesība, kur patiesā daļa, salikta ar faktu neatbalstīto pusi, kopā veido kārtējo «fake news» elementu.

Aizdomas par korupciju Rīgas ostā

Premisa. Lembergs ir nikns uz ostas pārvaldnieku Leonīdu Loginovu un paziņo, ka varētu runāt ar Dombrovski par viņa nomaiņu. *Konflikts izvērties par kompāniju LSF, kur esot bijusi vienošanās par velkoņu iznomāšanu un darbu ostā, pat «paņēma kukuli, tur kaut kādus 300 tūkstošus dolāru», bet beigu galā norunātais nav pildīts, un uzņēmums vēl skaitoties ostai parādā 500 tūkstošus dolāru. «Vārdu sakot, samaksāja Loginovam un kompānijai naudu, tie paņēma, to, ko apsolīja, neko neizdarīja, un kompānija vēl palika parādā!» Lembergs ir galīgi sašutis un prasa, lai ostas vadība atrod izeju no konflikta.*

Fakti. (1) *LSF Holdingu* tolaik vadījušais ģenerālmenedžeris Edgars Jansons (tagad — Mārupes novada domes deputāts jau trešo sasaukumu) ir bijis cietušais neskaitāmās kriminālllietās: par telefonu nelikumīgu noklausīšanos, par dokumentu viltošanu, par mēģinājumu viņu nepatiesi arestēt it kā par mēbeļu zādzību, utt., utt. Savukārt *LSF* (Jansona vadībā) bija lielākais nodokļu maksātājs valstī 2004. un 2005. gadā. No *LSF* vadītāja amata Jansons aizgāja pēc tam, kad 2012. gada 27. februārī slepkava ar melnu mersedesu mēģināja nobraukt divas viņa meitiņas. Uzbrucējs pēc slepkavības mēģinājuma nekavējoties aizbēga no valsts, savukārt meitas izdzīvoja, lai gan ar vaļējiem kaulu lūzumiem pusgadu nogulēja Bērnu slimnīcā. Jansons jau vairāk nekā desmit gadus ir viens no redzamākajiem biznesmeņiem un pašvaldību deputātiem, kas ne tikai vārdos, bet konsekventos darbos iestājas pret korupciju, ekonomiskajiem noziegumiem un zagšanu, vienlaikus rādot citiem paraugu, kā vajag maksāt rekordnodokļus.

(2) Kā Jansons pats paskaidroja Komisijas sēdē, viņa pakļautībā strādājošais meitasuzņēmums SIA *Amberholdings Liepāja* piedalījies un uzvarējis konkursā par velkoņu pakalpojumu sniegšanu Rīgas brīvostā. Tomēr līgums ticis lauzts, jo Jansons nav atsaucies kukuļa izspiešanas mēģinājumam un nav sapratis mājienus, ka jādod 300 tūkstošu dolāru kukulis.

Spriedums. Jebkura žurnālista pirmais pamatpienākums, saņemot ziņas par iepriekš nezināmiem notikumiem, ir — pārbaudīt faktus. Šeit tas nav darīts tīšuprāt, jo IR pat nemēģināja satikt Jansonu vai kādu citu no *LSF* grupas uzņēmumiem, kur nu vēl jautāt pēc kāda dokumenta. Tiesa gan, nevar apgalvot, ka tieši šeit žurnālistikas elementārākie profesionālie standarti nav tikuši ievēroti ļaunprātīga nolūka dēļ: kā mēs redzam, tie nav pildīti arī citās «Rīdzenes sarunu» publikācijas epizodēs, ne tikai šajā.

Ja žurnāla autori būtu izpildījuši savu profesionālo pienākumu, viņi būtu spējuši atrast, ko šī epizode patiesībā nozīmējusi: ir aizdomas par kukuļa izspiešanas mēģinājumu, par laimi — neveiksmīgu. Taču viņiem nav bijusi interese to darīt (Jansons ir vairāk nekā viegli sastopams un pieejams), tā kā publikācijas mērķis nav bijis noskaidrot faktus, bet gan radīt melīgas insinuācijas, melīgi noklusējot informācijas būtiskāko daļu: to, ka kukuļa izspiešanas mēģinājums bijis neveiksmīgs.

Jāpiezīmē, ka šis ir «Rīdzenes sarunu» publikāciju sēriju kroplību īpaši labi izgaismojošs fragments: noklusējot, kurš ir šajā epizodē bijis cietušais, korupcijas ēnu tiek mēģināts piedēvēt uzņēmumam, kura vadītājs ir plaši pazīstams kā sistemātisks antikorupcijas cīnītājs un kurš par to ir cietis ne tikai pats, bet kura ģimeni ir centušies fiziski iznīcināt.

Nojaušot, ka šādi apgalvojumi jau ir par traku, sarunu publicētāji it kā «ieslēdz atpakaļgaitu», tālāk publicējot tekstu, kurā Ameriks it kā apgalvojot: «Nu, tur nekādu naudu nesamaksāja, beigās viņiem viss bija par solījumiem…» un pats Ameriks «točna neesot» saņēmis nekādu atlīdzību.

Slēdziens: kopumā šis viss atkal jau ir «fake news».

Aiziepriekšējā sasaukuma Rīgas domes politiķu darbības epizodi pa epizodei. Piektā sadaļa

Pašvaldības uzņēmumu privatizācija Rīgas domē

Premisa. 2010. gada martā Šlesers dod uzdevumu *jaunajai Rīgas Ūdens valdes priekšsēdētājai Dagnijai Kalniņai: atteikšanās no Rīgas Ūdens līdzīpašuma tiesībām Siemens uzstādītajā TEC, kas no kanalizācijas biogāzēm ražo siltumu un enerģiju, jo projekta privātie īpašnieki tagad mainoties un vēlas pārņemt pilnu kontroli. Vēl Šlesers tiekas ar Dalkia pārstāvi Latvijā Guntaru Kokoreviču un spriež par kopuzņēmuma veidošanu, lai pārņemtu Rīgas Siltumu. Šlesers skaidro, ka proporcijai jābūt 51% pret 49% domes labā, taču šis jāuztver kā pilotprojekts. «Mēs pēc vēlēšanām jebkurā gadījumā runāsim par nākamajām tēmām — ūdens, satiksme,» saka Šlesers. Ja ar Rīgas Siltumu izdodas «veiksmes stāsts un domei ir 51, tad tikpat labi šitas uzņēmums var iegādāties 49% arī Rīgas Satiksmes, Rīgas Ūdens, jo, pēc definīcijas, tas ir domes uzņēmums, un pēc tam mēs varam — čuh! — vienā brīdī…» skaidro Šlesers. Kokorevičs rosina Šleseram pašam Francijā izrunāties ar māteskompānijas bosiem. «Es varu aizbraukt uz vīkendu, vienkārši, netīšām tur kādā restorānā satikties,» piekrīt Šlesers.*

Iznākums. Nekas tamlīdzīgs nav noticis. Pilnīgi neviena no apspriestajām idejām. *Rīgas Satiksme* privatizēta nav, *Rīgas Ūdens* arī ne. No visa minētā ir piepildījies viens vienīgs Šlesera teiktais vārds: «Čuh!»

Slēdziens. Tukšu runāšanu mēģina pasniegt kā faktu — tātad kārtējā viltus informācija. Diametrālās nepatiesības sajūtu pastiprina fakts, ka IR publikācijā tīšuprāt nav pieminēts vienīgais Rīgas pašvaldības uzņēmums, kas reāli tiešām ir ticis privatizēts: tā ir A/S *Ceļu Pārvalde*.

Kaut ko līdzīgu nesaistošai atrunai izdara pats «IR», nopublicējot prokurora Lejas citātus: «Nopratinot tik, cik mēs nopratinājām, neviens, neviens šādu faktu neapliecināja,» saka Leja. Pēc viņa teiktā, Šveicē pēdas neizdevās uziet, taču kaut kas varētu būt atrasts kratīšanās Norvēģijā. Tomēr Lejas ieskatā tie esot netieši pierādījumi, ar kuriem uz tiesu iet nevarot.

Tramps un Lužkovs Zaķusalā

Premisa. Koziols, Šlesers, Ameriks, Zonne un citas ieinteresētās personas mēģinājušas apbūvēt *ar dzīvokļiem un komercapbūvi Zaķusalu, Lucavsalu un Andrejsalu, šim nolūkam mēģinot piesaistīt visvisādus investorus — sākot ar Maskavas eksmēru Lužkovu (vai viņa sievu Baturinu) un beidzot ar nekustamo īpašumu magnātu, tagadējo ASV prezidentu Donaldu J. Trampu.*

Fakti. (1) Vispārzināma informācija — Tramps reiz esot bijis iebraucis Zaķusalā, lai novērtētu apbūves perspektīvas, un atzinis tās par labām.

(2) Ne Tramps, ne Baturina, ne Lužkovs, ne Šlesers nav Zaķusalā neko uzbūvējuši, un Lucavsalā ar Andrejsalu arī ne. Baturina un Lužkovs toties mēģināja ienākt Jūrmalā, taču (par laimi) nesekmīgi.

Spriedums. Ikviens var paskatīties pa logu laukā un ieraudzīt, ka pilnīgi nekas no IR publicētā reālajā dzīvē nav piepildījies.

Slēdziens. Viltus ziņas visā to krāšņumā.

Rīgas Brīvostas vadības vēlēšanas

Premisa. «Mēs esam izrunājušies, tu esi tad ceturtdien gatavs atbalstīt Andri [Ameriku]?» Silenieks piekrīt: «Jā. Bet tad tu padomā par šitām lietām,» atgādinot iepriekš izklāstīto Lemberga piedāvājumu — par Amerika ielikšanu Šleseram jāpalīdz noņemt ostas pārvaldnieku Loginovu.

Fakti. Loginovs nostrādāja brīvostas pārvaldnieka amatā līdz pat savai pensijai un vēl nedaudz pēc tam. Viņš mierīgi devās atpūtā 2017. gada 10. martā.

Spriedums. Pilnīga nepatiesība. No elementāra balsojuma par Amerika apstiprināšanu amatā, kurš viņam kā pašvaldības pārstāvim jāieņem jebkurā gadījumā, tiek mēģināts taisīt kārtējo konspirācijas teoriju, taču tā atkal atduras pret faktiem: Loginovs atlaists ticis nav!

Slēdziens. Kārtējā viltus ziņa.

Dažādas debates un politiski plāni ne vairs Rīgas domes, bet gan jau valsts līmenī. Sestais bloks

Premisa. Šlesers esot izdomājis, ka par premjeru esot jāvirza Mārtiņu Bondaru.

Fakti: Bondars par premjeru izvirzīts nav bijis, kabinetu stādījis nav, koalīciju formējis nav, uz balsošanu Saeimā nav likts. Ne tajā reizē, ne vēlāk. Par politiķi Bondars kļuva tikai 2014. gada vēlēšanās, kad vadīja LRA startu Saeimas vēlēšanās. Kopš tā laika sēdējis opozīcijā un nav pat par ministru vai Saeimas komisijas sekretāru kļuvis. Jau pirms «Rīdzenes sarunu» publiskošanas ievēlēts Rīgas domē, kur arī sēž opozīcijā.

Spriedums: kārtējā viltus ziņa.

Slēdziens: publikācija nezināmu iemeslu dēļ norisinās kaut kādā paralēlajā Visumā.

Šlesers padarīšot Latviju atkal varenu

Premisa. «Varenā Latvija» *— tāda ir Šlesera ideja jaunās apvienības nosaukumam, kad viņš vēl tikai gatavojas to veidot kopā ar Šķēli.*

Fakti. Šāda apvienība tapusi nav, un tāda pat nekad nav tikusi proponēta.

Spriedums. Kā reģionāla partija ir figurējusi «Vienoti Latvijai», taču tā radās kā reģionāla latgaļu partija («Vienoti Latvijai» — tas ir uzraksts uz Latgales Māras statujas Rēzeknē, kas godina 1917. gada Latgales Kongresu). Partija ar zināmiem panākumiem piedalījās 2013. gada pašvaldību vēlēšanās, taču pēc nesekmīgā starta 2014. gada Saeimas vēlēšanās kļuva neaktīva.

Slēdziens. Viltus informācija par netapušu partiju «Varenā Latvija».

Saskaņas «ņemšana»

Premisa. ZZS esot gribējusi veidot valdību kopā ar Saskaņu: *«Tajā sapulcītē, kur es piedalos, skaidri un gaiši pateica, ka par [ZZS] kandidātiem var virzīt tikai tādus cilvēkus, kas reāli ir gatavi strādāt kopā ar PLL un Saskaņas Centru,» atstāsta Dūklavs. Tomēr Šlesers ir nobažījies, ka ZZS tiks savēlēti pārāk daudzi «nekontrolējami lumpeņi». Viņš uzsver, ka līdz vēlēšanām kopīgi jāstrādā, lai rudenī var veidot valdību ar SC.*

Fakti. (1) ZZS un Šlesera daudzās partijas nekad, ne reizi, nekādos apstākļos reālajā dzīvē nav bijušas kopā vienā valdībā ar *Saskaņu*. Tieši pretēji, ZZS vienmēr ir bijusi labēju valdību sastāvā!

(2) Pēc 2010. gada, kad it kā esot izskanējušas šīs Dūklava un Šlesera sarunas par *Saskaņas* ņemšanu valdībā, ir noticis diametrāli pretējais: ZZS veidoja valdību kopā ar *Vienotību* (Dombrovska pēdējais kabinets, Straujumas abas valdības, un kur nu vēl pašreizējā Kučinska valdība.) Vēl trakāk: ZZS darbojas vienā valdībā ar *Saskaņas* lielākajiem oponentiem — Nacionālo Apvienību!

(3) Toties bija gan viena partija, kas iestājās par *Saskaņas* ņemšanu valdībā. Tā bija «oligarhkāvju» partija — *Zatlera Reformu Partija*, kas paziņoja: «*Saskaņa* jāņem valdībā, un šo mūsu pārliecību varēs mainīt tikai ar tankiem!» Kāds nacionālists, to izdzirdot, apgādājās ar rotaļu tanku un devās uz ZRP štābu, lai to publiski uzdāvinātu partijai. Gājiens nostrādāja — Zatlers nobijās un mainīja viedokli.

Spriedums. Tātad *Saskaņu* ņemt valdībā gribēja nevis «briesmīgie oligarhi», bet gan pašpasludinātie «gaišie spēki» — tie, kas par katru cenu gribēja oligarhus iznīcināt. Tikmēr ZZS ir tas politiskais spēks, kurš realitātē ir panācis stabilu valdību darbu, lai ar *Jeģinnaja Rossija* līgumu noslēgusī *Saskaņa* netiktu pie izpildvaras mūsu valstī.

Slēdziens. Publicētā informācija šajā epizodē izrādījusies nevis kļūdaina, bet gan diametrāli nepatiesa un melīga. Ar Kremļa satelītpartiju gribējuši sastrādāties nevis «oligarhi», bet gan viņu politiskie «kāvēji»! Tikmēr ZZS ir stāvējusi valsts interešu sardzē.

Kargins apspriežas ar Šleseru un panāk precīzi neko

Premisa. Kargins domā, ka finanšu vadība valstī jāmaina. *«Es neslēpju savu viedokli šaurā lokā, ka vajag vākt nost visu finanšu galvu — Rimšēviču, Krūmani, Bičevski, Repši, tie ir ienaidnieki,» saka Kargins. Krūmane un citi tagad gribot tieši bijušos īpašniekus pataisīt par vainīgajiem Parex problēmās: «Krūmani un Rimšēviču vajag ar vienu rāvienu… To pārīti vajag novākt jebkādā veidā. Viņi ir vainīgi pie tā, kas notika!» Šlesers: A to var izdarīt elementāri — apvienot organizācijas. Jo noņemt tik vienkārši nevar, bet, ja apvieno, tad var ielikt jaunu vadību.»*

Fakti. Rimšēvičs ieņem Latvijas Bankas padomes priekšsēdētāja posteni līdz pat šim laikam. Savukārt Irēna Krūmane FKTK priekšnieces amatu pameta pēc pašas vēlēšanās, tagad strādā Latvijas Bankā. Repše nepilda finansu ministra amatu nevis Kargina dusmu dēļ, bet gan tāpēc, ka vēlētāji sodīja viņu par mahinācijām ar *Liepājas Metalurga* galvojumu. Savukārt visa valsts zina, ka *Parex* īpašnieki arī reāli bija vainīgi pie *Parex* problēmām, jo viņi kā nekā šo biznesu paši uzbūvēja un novadīja līdz pat kraham. Savukārt ikvienam zināms, ka Latvijas Banka ar FKTK apvienota nav. Patiesībā šādu ideju neviens pat izteicis nav!

Spriedums. Karginam nav izdevies panākt savu. Nav bijuši pat mēģinājumi kaut ko tādu izdarīt.

Slēdziens. Informācija nav apstiprinājusies nekādā mērā, tāpēc publicētais ir klasificējams kā «fake news». Noticis ir tieši pretējais: Saeima grozījusi likumus par sliktu Karginiem un Krasovickiem. Arī tiesa nolēma par labu Kargina dēlam no *Revertas* piedzīt 15 miljonus eiro, bet citā — no Kargina un Krasovicka par labu *Revertai* vairāk nekā trīs miljonus. Galīgie spriedumi vēl jāgaida.

Jokošana par «čekistiem»

Premisa. Valdības veidošanas gaita — *Šleseram un Urbanovičam viesnīcas numuriņā pievienojas Lembergs. «Šodien Jānis esot — jau ziņoju — piekritis būt valdībā. Ārlietas, Aizsardzības ministriju un čeku!» smejas Lembergs. «Čeku es pats,» atsaucas Urbanovičs.*

Fakti. Šāda valdība tapusi nav, un to pat neviens nav mēģinājis likt priekšā Saeimai. Prezidents nav šādu valdības veidošanu rosinājis.

Spriedums. Karātavu joku plēšana veču starpā par «čekistiem».

Slēdziens. Kārtējā epizode, kur «Rīdzenes sarunas» ir pilnīgā pretrunā ar dabā novērojamo realitāti.

Politika: kurš kuru «apķēzījis» un «pazemojis»?

Premisa. Lembergs ir nobažījies*, ka palikšana mazākumvaldībā ar Dombrovski iedzen ZZS stūrī, jo valsts budžeta tēriņi būs krietni jācērp un, piemēram, labklājības ministram Uldim Augulim pirms vēlēšanām jānāk pie sabiedrības ar sliktām ziņām. Lembergs nav skops un dod padomu arī Šleseram — izmantot to, ka Dombrovska valdībai tagad jāmeklē atbalsts pie viņa, pret kuru paši tā cīnījušies. «Tev viņus vajag pazemot, pazemot. Lai viņi nāk pie oligarha — lai nāk lūgties pie tā, ko apdirsa,» saka Lembergs.*

Fakti. Nekāda ZZS nekur stūrī iedzīta nav bijusi, jo tā visu laiku ir tikusi plaši pārstāvēta gan Saeimā, gan pašvaldībās. Konsolidācijas politika nav kaitējusi ne ZZS, ne *Vienotības* reitingiem. Vēl vairāk: ZZS ieguva arī Valsts prezidenta posteni, kamēr *Vienotības* «konsolidators» Dombrovskis, par spīti savai drastiskajai politikai, tika pārvēlēts premjera amatā. Savukārt Lemberga izteikumi ir vērtējami tikai un vienīgi kā izteikumi. Dombrovskis no amata atkāpās tikai pēc Zolitūdes katastrofas, pie kuras netiešā ceļā noveda viņa konsolidatora politika.

Spriedums: izteikumi nav piepildījušies.

Slēdziens: neatkarīgi no tā, vai šī sarunu epizode ir kādreiz notikusi vai nav notikusi, gadu gaitā izrādījies, ka šīs epizodes saturs ir — **dezinformācija.**

Auguli par tieslietu ministru?

Premisa. Politiķi pārrunā vēlmes pēc ministru amatiem*, un Lembergs uzsver, ka viņam ļoti svarīgas tieslietas — varētu virzīt Auguli.*

Nākamā premisa (citviet): Lembergs: Bija domāts savādāk. *Augusts aizgāja, es viņam pateicu — tu aizej un viņam pasaki, bļaģ: tieslietu ministrija Augulim! Viņš paklausīja un izdarīja! (smejas). Gan izdarīja šitas Brigmanis, bļaģ, gan arī tas paklausīja. Lūk, es domāju, ka tad to var noteikti atbalstīt, pēc manām domām.*

Fakts. Augulis par tieslietu ministru kļuvis nav. Viņš nav pat ticis izvirzīts!

Spriedums. Augulis ir sekmīgi strādājis satiksmes un labklājības ministru amatos, ieņēmis Saeimas deputāta amatu, taču **par tieslietu ministru nav bijis pat virzīts.**

Slēdziens. Kārtējā dezinformācija, kas nezināmu iemeslu dēļ cenšas pretoties dabā novērojamajai realitātei.

Augulis, Dūklavs vai Daudze: kuru liksim par prezidentu? Un kuru — par premjeru?

Premisa. Kas varētu derēt Valsts prezidenta amatam? *Nonāk pie vienprātības, ka derētu ministrs Uldis Augulis (ja vien ir sasniedzis obligāto 40 gadu slieksni), Saeimas priekšsēdētājs Gundars Daudze (ja apņemas nedzert) vai ministrs Jānis Dūklavs, kurš Lembergam liekas vislabākais, bet Šlesers domā, ka pretendents bez angļu valodas zināšanām tomēr izsauks pārmetumus. Lembergam ir risinājums — Dūklavs jāliek par premjeru, jo tas angļu valodu var arī nezināt.*

Fakti. (1) Augulis NEKAD nav ticis virzīts par Valsts prezidentu.

(2) Gundars Daudze nav ticis virzīts un nav kļuvis par prezidentu.

(3) Dūklavs pirms vai pēc vēlēšanām vispār nekad nav pieminēts kā kandidāts uz Valsts prezidenta posteni. Nekādā kontekstā un situācijā. Savukārt uz Ministru prezidenta amatu viņš netika virzīts pat paša partiju apvienības iekšienē.

Spriedums. Izteikumi nekādi nesaskan ar reālo dzīvi.

Slēdziens. Klaja dezinformācija.

Šlesera «vienotais bloks» (lai kas tas arī nebūtu)

Premisa: Šlesers nosauc recepti — «Vienotu bloku taisām, tas nozīmē, ka Rīga ir mūsējā forever. 40% krievu, 10 — 15% latviešu, kurus pievilksim klāt. *Rīgu paņemam uz visiem laikiem,» Šlesers zīmē vīziju tālāk. «Rīga ir bāze. Saliekot kopā latviešus un krievus vienā veselā, tā ir jauna ideoloģija! Mēs varam pēc četriem gadiem pārņemt varu Latvijā.»*

Fakti. Nekādu varu Latvijā Šlesera, Ušakova un Amerika kombinācija nav pārņēmusi. Pat Rīgā viņiem to izdodas noturēt tikai ar grūtībām, kā to parādīja 2017. gada pavasara vēlēšanas.

Spriedums. Izteikumi, kas nav piepildījušies.

Slēdziens: spriediet paši.

Kurš ir un kurš nav «hozjaistveņņiks»

Premisa. Ēriks Stendzenieks norāda, ka Ameriks nav spilgta figūra un paliks Nila ēna: *viena lieta esot iztērēt iepriekšējās domes uzkrāto naudu un tā «pirkt vēlēšanu rezultātus», bet budžetu taču nāksies griezt un strādāt grūtos apstākļos. Ameriks savu lomu izprot un bloku atbalsta, kaut arī šī neesot mīlestības laulība. Ameriks skaidro Šleseram savu taktiku domē tā: «Ko es daru? To ko Lembergs darīja 6 — 10 gadus atpakaļ. «Hozjaistveņņiks»! Ar ko šis bloks var iziet, bļaģ — izremontējām visas skolas, penčuki brauc pa brīvu, Mākslas muzejs, kultūras nami.»*

Fakti. (1) Tik tiešām, Saskaņai pārņemot varu Rīgas domē, iepriekšējais Rīgas mērs, nacionālists Jānis Birks, atstāja 170 miljonu latu uzkrājumu. Sava pirmā termiņa laikā Ušakovs un Ameriks notērēja šos iekrājumus, bet pēc pārvēlēšanas sāka strauji audzēt parādus.

(2) Taču, kad sākam pārbaudīt, kas Rīgā par šo naudu izdarīts, neiet tik labi: visas skolas izremontētas nav (tieši pretēji, tiek bīdīti to slēgšanas plāni), arī visi kultūras nami renovēti nav (vien kosmētiskais remonts veikts dažos), savukārt Valsts mākslas muzejs, kā jau rāda nosaukums, ir Valsts mākslas muzejs (nevis Pašvaldības mākslas muzejs).

(3) Tātad «Lemberga» stila «saimnieciskums», kādu it kā esot proponējis Ameriks, ne tikai netiek veicināts — tieši pretēji: ja Ventspils uzkrāj līdzekļus pilsētas budžetā rezervēm, tad Rīgā rezerves tikušas izšķērdētas. Arī detaļās viss izrādās otrādi: Ventspilī, pretstatā Rīgai, pensionāri nebrauc par brīvu, toties visas skolas, pansionāts, kultūras iestādes un sporta celtnes ir izremontētas, turklāt četras milzu bibliotēkas vispār uzceltas no jauna.

Spriedums. Fakti runā ko pilnīgi citu nekā Stendzeniekam, Šleseram un/vai Amerikam piedēvētais teksts.

Slēdziens. Publicētais saturs neatbilst īstenībai.

Urbanoviča kandidatūra uz Saeimas priekšsēdētāja amatu

Premisa. Lembergs: «Es jau nezinu, ko domā Jānis [Urbanovičs]. Jānis jau arī gribēs par 29 balsīm, viņš teiks — paga, paga… spīkers.»

Fakti. Urbanovičs par Saeimas priekšsēdētāju kļuvis nav. Ne tobrīd, ne vēlāk.

Spriedums. Publicētais neapstiprinās ar faktiem reālajā dzīvē.

Slēdziens — komentāri lieki.

Kargins un Šlesers plāno Pilsonības likuma grozījumus

Premisa. Šlesers attīstīs ne tikai uzturēšanās atļauju piešķiršanu par ieguldījumiem nekustamajā īpašumā, bet jāgroza arī Pilsonības likums.
«Ideja tāda — vajag pārdot pases. To var izdarīt tikai variantā, ja mums ar SC ir 51 balss — vai ar Andri, vai ar Aivaru, bet ne ar citiem. Citi uz to neies,» skaidro Šlesers.

Fakti. (1) Pilsonības likums grozīts nav. Pases nopirkt kā nevarēja, tā nevar. Tik tiešām, šādas programmas eksistē atsevišķās mazāk attīstītās valstīs (Dominika, Malta, Senkitsa un Nevisa utt.), taču pie mums pasu dāļāšana pret investīcijām nav tikusi pat virzīta uz Saeimu.

(2) No minētajām personām ne «Andris», ne «Aivars» (pieņemot, ka runa ir par Šķēli un Lembergu) Ministru Kabinetā amatus ieņēmuši nav un šādus priekšlikumus vispār izteikuši vai virzījuši nekad nav. Tieši pretēji: Lembergs, pēc izglītības būdams ekonomists, ir nepārtraukti ieteicis (un parasti arī īstenojis) dažādus ekonomiskās attīstības projektus un plānus, no kuriem pilnīgi visi ir bijuši saistīti ar ražošanas objektu radīšanu reģionos (Ventspils masīvā industrializācijas programma), ostas terminālu būvi un paplašināšanu (jaunais ģenerālkravu termināls, divi kokmateriālu termināli, topošais Ziemeļu ostas plāns utt.), lielākas pievienotās vērtības radīšanu uzņēmējdarbībā novados un lielāku nodokļu nomaksāšanu.

(3) Arī Šķēles un partneru bizness, lai arī Šķēle sen vairs nav publiska amatpersona, ir izvērsts pilnīgi citās nozarēs (pārtikas ražošana, vēja ģeneratori, autobusu pārvadājumi un taksometri utt.) nekā pilsonības vai uzturēšanās atļauju tirgošana. «Pilsonības tirgošana» ir diametrāli pretēja ideja tam, kas noticis reālajā dzīvē.

Spriedums. IR sarakstītas pilnīgas muļķības arī šajā jautājumā. **Nekas no rakstītā nav piepildījies realitātē.**

Slēdziens. Simtprocentīga dezinformācija arī šajā epizodē.

SPRK darbības apspriešana

***Premisa. Tiek apspriesti iespējamie notikumi SPRK darbā**: «Pašlaik tur strādā viens puisis, vārdā Ivars Zariņš. Viņš ir jauns, ļoti labs. Nostrādājis jau divus termiņus. Viņš apzinās, ka Kampars viņu vairāk nevirzīs. Es ar viņu satikos un viņš saka: paklausies, Kamparam ir tik daudz sūdi… Ar to Berķi un Stepanovu par tiem vēja elektrības tarifiem… Viņš saka, esmu gatavs maukt pa Kamparu […] pēc pilnas programmas — par visiem šitiem tarifiem, un ko viņš tur neizdara.»*

Fakti. (1) Tik tiešām, Ventspils uzņēmējs Olafs Berķis, kādreizējais *Ventbunkera* vadītājs un līdzīpašnieks, bija sagatavojies iet iekšā vēja ģeneratoru biznesā, taču viņš to gatavojās darīt, dīrājot dubulto tarifu no lietotājiem. Tālab līdz šim mēģinājumi bijuši neveiksmīgi.

(2) Ventspils «melnā oligarha» Oļega Stepanova saistība ar vēja biznesu konstatēta nav.

(3) Bijušais ekonomikas ministrs un Saeimas deputāts, *Vienotības* ģenerālsekretārs Kampars no politikas izlidoja nevis ekonomista Zariņa dēļ, bet gan tāpēc, ka smēla naudu no «sievas tumbočkas».

Spriedums. Kampars zaudējis politisko cīņu ne jau Zariņa dēļ, bet savu korupcijas pazīmju dēļ.

Slēdziens. Labs rezultāts, taču tas neradās IR publiskoto iemeslu dēļ.
Taisni pretēji: IR turpina klusēt par «Kampara sievas tumbočku»!

Kāpēc vagoni Pasažieru Vilcienam netiek ražoti Latvijā?!

***Premisa. Šlesers — Lembergam: «Paklau, es tev prasīju par tiem RVR**. Es ar viņiem satikos. Man nav nekāds sakars ar to pasākumu.» (Domāts vilcienu būves iepirkums.) Lembergs: «Es tev pateikšu, kāda ir problēma. Projekts ir ārkārtīgi liels priekš Latvijas. Ja tev jābūvē māja, tev jāizdara zināmas procedūras, bet to var izdarīt daudzi. Ja tu gribi iestādīt kartupeļus, tev vajag mehanizatoru un tā tālāk. Nevar paņemt cilvēku no ielas, nekas tev tur nesanāks, kaut gan it kā vienkārša lieta. Te ir runa par biznesa augstāko pilotāžu — ražošana brīvā tirgū. Moderns ātrgaitas elektrovilciens… Tev var būt miljards nauda, tev var būt 10 000 strādnieku, tev var būt telpas, tev var būt rasējumi, bet tu neko nesaražosi. RVR? Šobrīd tā nav rūpnīca. Ja viņi ražotu desmit pasažieru vilcienus, vot, tādus kā vajag… Ja reāli ražotu, un tad viņiem vajag saražot nevis desmit, bet 30, tad viņiem būtu problēmas — vairāk vajag strādniekus, inženierus… bet ir kompetence! Galvenā problēma, ka viņiem nav kompetences, nav pieredzes. Tas, kas var nopelnīt naudu uz ražošanu, tikai tas ir uzņēmējs vārda pilnasinīgajā nozīmē. […] Ventspilī ir komunālo mašīnu ražošana — kamēr tie strādnieki iemācījās metināt! Labi, krievs ražo mašīnu — tu brauc ar krievu mašīnu? Tu pirksi mersedesu, ražotu Turcijā? Vot, mersedess, bļaģ, viss ir tā kā mersedesam, bet tikai ražots Turcijā! Es tev pateikšu: mēs pirkām mersedesu autobusus, mums bija noteikums — ražotam jābūt Vācijā. Vācijā! A Turcijā viņi par 20% lētāki, bet toties Vācijā — viņš noiet 2 miljoni kilometru, tu iekāp iekšā, un viņš kā jauns. Kāda kvalitāte! Ir Vācijas strādnieks un Turcijas strādnieks.»*

Fakti. (1) RVR ražo vilcienus kopš XIX gs. beigām, un arī šobrīd RVR ražo vairākus dīzeļvilcienu sastāvus gadā Baltkrievijai un citām valstīm.

(2) Vēl 2006. gadā Šlesers izbuldozerēja 60 miljonus no Eiropas Komisijas, lai Latvijā tiktu modernizēti esošie elektrovilcieni. Bet pēc 2012. gada tas pats (jau bez Šlesera) tika izdarīts arī ar vecajiem dīzeļvilcieniem.

(3) Lai arī Lembergs saglabāja savu skeptisko attieksmi, tas bija *Vienotības* finansu ministrs Andris Vilks, kurš izgāza jauno vilcienu būvi, ko plānoja RVR kopā ar Spānijas ražotāju CAF.

Spriedums: faktiskā notikumu gaita atšķiras no IR rakstītā.

Slēdziens: publicēti interesanti pārspriedumi par ekonomiku, un tikai.

Tiesnesis Vīgants, pretēji likumdevēja gribai, nokļuvis Augstākās Tiesas amatā

Premisa: Vīgantu ielika amatā pret Saeimas gribu. *Parlaments noraidīja, un Vīgantu vienalga Bičkovičs pieņēma darbā.*

Fakti. Saeima 2009. gadā, pretēji Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas un Saeimas Juridiskās komisijas lēmumam, slēgtā balsojumā neapstiprināja par Augstākās tiesas tiesnesi Māri Vīgantu. Iemesls bija nevis viņa līdzdalība Ventspils kriminālprocesu izlemšanā, bet gan par to, ka viņš bija mazinājis sodu policijas noķertam pedofīlam Vilnim Vorslavam, kurš bija strādājis *Dienas* redakcijā par reklāmu maketētāju vēl Ēlertes laikos un tika arestēts tieši redakcijā.

Spriedums. Tiesnešus apstiprina Saeima, bet Vīganta gadījumā tiešām izveidojās situācija, kurā aizkulišu spēļu rezultātā pedofīlam sodu mazinājušais tiesnesis nokļuva amatā, uz kuru parlaments viņa kandidatūru bija noraidījis. Precizitātes labad jāpiezīmē, ka viņš tur par aizvietotāju nostrādāja 2 gadus un tad atgriezās savā pamatdarbā.

Slēdziens. Antidemokrātisks iznākums, kuram turklāt nav nekāda saistība ar «Rīdzenes sarunām». **Pareiza ir apmēram puse no šajā epizodē IR publicētās informācijas.**

Šlesers saprot tikai vienu lietu

Premisa. Šlesers spriež: «Es tikai saprotu vienu lietu. *Es tikko atbraucu no Kannām. Mēs noslēdzām līgumu ar Frankfurtes mesu. Viņi neinvestē, bet doma ir tāda, ka viņi ir izvēlējušies Rīgu — Rīgā jātaisa izstāžu komplekss. Tagad ir jāmeklē investīcijas, bet viņi no 23 vietām ir pateikuši — Rīga. Bet tad notiek tikšanās ar ļoti daudziem tādiem saucamajiem investoriem un uzņēmumiem, nu, tādiem visādiem.»*

Fakti. Nekāds Frankfurtes izstāžu komplekss Rīgā tapis nav.

Spriedums. Kārtējais biznesa plāns, kas ir palicis idejas līmenī. Vai tas vērtējams labi vai negatīvi, tur katrs pats var paļauties uz savu viedokli.

Slēdziens. IR publicētā informācija nav piepildījusies.

Šlesers atkal sapņo par atgriešanos valdībā

Premisa. Šlesers: Es neticu visām šīm sazvērestībām, bet redzi, ja amerikāņi būvē lielo vēstniecību un viņi grib tur baigi šo teritoriju ietekmēt, tad viņi saprot vienu lietu, ka *Saskaņa*, Šlesers, Šķēle plus Lembergs, ir 59 balsis un viņi uzspridzina šito valdību — *zaprosta*, tas nozīmē to, ka viņi tikai gaida īsto brīdi, kad pārgriezt rīkli esošajai koalīcijai.

Fakti. It nekas tamlīdzīgs nav noticis un arī nav gatavojies notikt. *Saskaņa* nav nonākusi valdībā, un arī *PLL* tajā nav bijusi. Atskaitot Zatleru, neviens *saskaņiešus* tur nav gribējis ņemt. ZZS vienmēr bijusi koalīcijā ar centriskajām un nacionālistu partijām.

Spriedums. Nekādu valdību opozīcijai nav izdevies gāzt. Dombrovska pēdējo kabinetu nogāza *Maksimas* katastrofa, nevis kādi opozicionāri.

Slēdziens. Pat ja šāda saruna ir notikusi, no tās nav piepildījies neviens vārds. Redzam, ka Šlesers sniedz savu tābrīža viedokli par to, ko varētu vai nevarētu domāt ASV vēstniecībā. Taču tas ir un paliek viņa personiskais viedoklis.

Reportāžas no paralēlā Visuma. Septītā sadaļa

Jaunups «vilkšot», Lembergs «ņemšot»

Premisa. «Jaunups jau grib ievilkt Saskaņu valdībā, un Lembergs domā paņemt Rīgu.»

Fakti. Nekas tāds nav noticis. Pat nekas uz to pusi. Jaunups vienmēr bijis biedrs partijās, kas cīnās pret *Saskaņu*, un «Lembergs ņems Rīgu» ir kas tik kropls, ka izraisa līdzjūtību pret tām personām, kas spējušas kādu tik nožēlojamu izdomājumu publicēt.

Spriedums. Kaut ko tik kroplīgu grūti pat adekvāti novērtēt no saturiskā vai žurnālistiskā viedokļa.

Slēdziens. Šādu izdomājumu gadījumos profesionālu palīdzību, iespējams, varētu atrast Tvaika ielā.

Šlesers — filozofs

Premisa. Šlesers: «Zini, dzīve jau sastāv no kļūdām. *Bet labā lieta ir tā, ka vismaz ir iezīmējušās tagad aprises… Es domāju, ka ir pieci politiskie spēki. Vairāk nebūs.»*

Fakti. Partijas rodas, vairojas, apvienojas un iznīkst. Kopš šīs te Šleseram piedēvētās prognozes radušās NSL, LRA, LA, JKP un vēl lērums ar reģionālajām partijām, kas visas guvušas dažāda veida sekmes.

Spriedums. Mūsu valsts politiskajā ainavā notiekošais ir izrādījies pilnīgi otrāds nekā šeit publicētais.

Slēdziens. Atkal jau pseidoinformācija no «paralēlā Visuma».

Šlesers dabūšot balsis Rīgā

Premisa. Šlesers: «Vajag izanalizēt, apskatīties. Nav jau jēga. *Apvienība lai strādā… Nākamās ir pašvaldību vēlēšanas, Rīgā man ir skaidrs, kā es dabūšu balsis — Rīgā ir pārbaudītas lietas…»*

Fakti. Nākamajās (2013. gada) pašvaldību vēlēšanās Šlesers nestartēja vispār nemaz, tāpat arī 2017. gada pašvaldību vēlēšanās, bet 2014. gada Saeimas vēlēšanās viņš nesasniedza labu rezultātu.

Spriedums. Notikumi virzījušies pavisam citādi, nekā raksta IR.

Slēdziens. Šī ir vēl viena no tām «Rīdzenes sarunu» sadaļām, kas izskatās notiekam nevis Latvijas Republikā, bet kaut kādā izdomātā «alternatīvajā realitātē».

Lemberga pārmetumi konkurējošām partijām kampaņas finansējumā no Latvijas Dzelzceļa

Premisa. Lembergs jautā Šleseram: «A tu zini, ka Magone finansēja Saskaņu no Dzelzceļa naudas vēlēšanām? *Caur reklāmu. Esi lietas kursā? Un Jaunais Laiks arī kaut ko saņēma. Vienkārši jātiek skaidrībā. Viņam tur KNAB ķēries klāt.»*

Fakti. KNAB nav ziņojis, ka būtu atradis jebkādu kampaņas finansējumu no LDz *Jaunajam Laikam* un arī ne *Saskaņai.*

Spriedums. Viens ātrumā izteikts Lemberga izteikums, kurš pēc tam nav izrādījies patiess.

Slēdziens. Ja jebkāds medijs izlemj publicēt šādus gadu gaitā ar faktiem neapstiprinājušos izteikumus, medijam vienlaikus jāizskaidro un jāparāda auditorijai, ka šie izteikumi nav izrādījušies patiesi. Pretējā gadījumā **publicētais atzīstams par dezinformāciju.**

«Zaļo cilvēciņu» konspirācijas teorijas

Premisa. Cits cilvēks esot Koziolam stāstījis, ka Saskaņas ievešana valdībā esot uzticēta Ingunai Sudrabai. *«Tas Maskavā ir nolemts, ka mums vajag Sudrabu par premjeri,» Koziols atstāsta Šleseram kaut kur dzirdēto.*

Fakti. (1) Koziols atstāsta savam draugam un biznesa partnerim pa ceļam nez no kā dzirdētas tenkas.

(2) Kremlim tiešām piemīt visiem zināma tendence iejaukties citu valstu politikā, taču Latvijas gadījumā tas ir izdevies Nila Ušakova interesēs, bet ne šajā gadījumā: Inguna Sudraba par premjerministri kļuvusi nav. *Saskaņa* nav iekļuvusi valdībā. Vēl vairāk — Sudraba vispār nekad nav bijusi *Saskaņas* biedre vai deputāte!

(3) Maskavai ne reizi nav izdevies diktēt Latvijas premjerministra vai Valsts prezidenta ievēlēšanu (pretstatā, piemēram, Trampa kampaņas atbalstam vai Janukoviča uzvarai 2010. gada janvāra Ukrainas prezidenta vēlēšanās).

Spriedums. Nekas tāds nav noticis. Sudraba tajā laikā vēl bija Valsts Kontroles vadītāja un nostrādāja savu termiņu līdz galam. Politikā devās tikai 2014. gada vidū, turklāt sekmīgi nodibinot un vadot *Saskaņai* konkurējošu partiju NSL.

Slēdziens. Publicēta kārtējā faktiem pretējā nepatiesība, cenšoties viena drauga otram atstāstītas krievu baumas nezin kāpēc uzdot par faktu.

Latvijas Kuģniecības tiesvedība Londonā: fakti un izdomājumi. Astotais bloks

Nē, Lembergs nav Londonā ielikts cietumā

Premisa. Šlesers norāda uz Lemberga problēmām Ventspils tranzītbiznesā un *Latvijas Kuģniecībā. Toties Rīgā ostas bizness plaukst. «Galvenais, ka nav ne karošanas bijis, nekā… Tur — visa informācija noplūdusi, visi Meroni… A šeit viss ir zolīdi! Šeit mēs sēžam un sakām, kā dubultot, a tur — kā ar tiesvedībām,» norāda Šlesers. Viņam piebalso Baltijas Tranzīta servisa vadītājs Ivars Sormulis: «Es jau aizgāju prom no turienes, varu salīdzināt: te ir pavisam cita lieta. Tur drusku pēc provinciālisma ož. Viens no razvodčikiem ir Meroni,» kas staigājot no viena pie otra un stāstot, ka pārējie esot muļķi. Koziols gan brīdina, ka Lemberga pozīcijas nemaz neesot tik stabilas — viņš sastapis kādu paziņu advokātu, un tas brīdinājis, ka Vitol ieliks Aivaru cietumā. «Ja viņš tā rīkosies, kā viņš tur rīkojas, Vitol apsolīja — Londonā būs tiesa, un Londonā ieliks cietumā. Vienkārši for your information.»*

Fakti. (1) Lai arī Sormuļa viedoklis par Meroni darbībām saskan ar teju ikviena cita cilvēka viedokli, kam ar Meroni bijusi darīšana, tas tomēr ir uzskatāms par vienas privātpersonas izteiktu privāti personisku viedokli par kādu citu personu.

(2) Cita lieta ir izteikumi par *Vitol* it kā mēģinājumiem «ielikt cietumā Aivaru». Jau atkal patiesība stipri atšķiras: Londonā tika ierosināta civillieta, taču ne pret Aivaru Lembergu, bet gan pret patieso *Kuģniecības* izzagšanas shēmas labuma guvēju — Oļegu Stepanovu un viņa rokaspuišiem. Stepanovs šo procesu 2014. gada vidū zaudēja un bija spiests slēgt mierizlīgumu, ar kuru atdeva visas savas atlikušās biznesa daļas un nekustamos īpašumus. Tā ir taisnība, ka *Vitol* vienubrīd mēģināja pievilkt klāt Lembergu šim procesam — taču iznākums izrādījās tieši pretējs: Lembergs šajā tiesvedībā uzvarēja, un viņa labā tika piedzīta vairāk nekā miljonu GBP liela kompensācija.

(3) Vēl vairāk: minētā Londonas tiesvedība pret Stepanovu un izzadzējiem bija sākusies jau 2007. gada decembrī, un šīs tiesvedības kurators no *Latvijas Kuģniecības* puses bija auditors Vents Kodols.

Spriedums. Pat ja šie fakti nebija skaidri Koziolam, kuram tiek piedēvēti augšminētie izteikumi (ja viņš tiešām kaut ko tādu kādreiz dzirdējis un atstāstījis tālāk), tad līdz 2014. gada beigām bija pilnībā skaidrs, ar ko **Londonas process ir beidzies — un viņš ir beidzies ar diametrāli pretējo, nekā apgalvots «Rīdzenes sarunās».**

Slēdziens. Ja publicētāji būtu papūlējušies izpētīt šo informāciju, kas ir vairāk nekā publiski pieejama Rīgas biržā, viņi saprastu, ka **publicētais fragments neatbilst faktiem.**

Venta Kodola nāve (un citas mistiskās nāves Ventspilī)

Premisa. Sarunas fonā TV ziņās stāsta, ka Latvijas Kuģniecība *vērsusies izmeklēšanas iestādēs ar lūgumu veikt īpašu lietas izmeklēšanu, jo Vents Kodols gājis bojā, nokrītot starp trepēm no piektā stāva, lai gan pats dzīvojis otrajā stāvā.) Lembergs: «Labi pazīstams man. Trešdien vēl redzēju čali. Šausmas, šausmas. Normāls čalis. Viņš [Ventspils] domē kādreiz pie mums strādāja, kādreiz Valsts kontrolē strādāja, bet viņš pārstāvēja Kuģniecības intereses divās lietās, kurās abās figurēja [Oļegs] Stepanovs par 130 miljonu izzagšanu no Kuģniecības. Kriminālllietā, kur Stepanovs ir aizdomās turamajos, tur ir sevišķi smagais pants, krāpniecība sevišķi lielos apmēros un noziedzīgi iegūtu līdzekļu naudas atmazgāšana. Un Anglijā bija tiesa pret tām kompānijām, caur kurām viņš izvilka to naudu. Un viņš (Kodols) bija tas, kas to visu kārtoja. Un šodien ir paprasījis brīvdienu. Sieva aizgājusi uz darbu. Viņš palicis ar bērnu — pusotra gada, nu, lai sagaidītu aukli. Un nokrīt no piektā stāva. Lai arī dzīvojis redz, otrajā. To es nezināju. Un viņš tā man… Es teicu, kā iet? Es ļoti īsi saredzējos [ar Ventu]. Un viņš man saka — vajadzētu satikties, gribētu izstāstīt, uz mani tur spiež. Es prasu — kas spiež? Viņš saka: vajag apsēsties, nevar tā. Es saku: nu labi. Viņš saka, es aizbraukšu uz Angliju mācīties kaut ko, atbraukšu un izstāstīšu. Es saku — bet ja tev kāds draud, tu raksti uzreiz policijai, saproti.»*

Fakti. Ventu Kodolu nogrūda no piektā stāva 19.03.2010., taču kriminālprocesu apzināti *marinēja* līdz izbeigšanai bez rezultāta.

Spriedums. Izdzirdot šos faktus, «Rīdzenes sarunu» noklausītājiem un ierakstītājiem nekavējoties bija jāinformē Alises ielas iecirkņa Kriminālpolicijas izmeklētājs, lai tam dotu iespējamās norādes Lemberga nopratināšanai. Nav informācija, ka no KNAB puses tas būtu izdarīts.

Slēdziens. Nolaidīga bezdarbība no KNAB puses, kas — visticamāk — rezultējusies slepkavu neatrašanā.

Rekomendācija Komisijai. Pieprasīt dokumentus no V. Kodola nāves kriminālprocesa un izpētīt, vai Komisijas pārbaudāmā procesa Nr. 16870000911 virzītāji ir informējuši Alises ielas iecirkni par savām «Rīdzenē» noklausītājām ziņām.

Noslēguma secinājumi

Pirmkārt, publikācijas «autori» nav pirms publicēšanas pārbaudījuši NEVIENU pašu faktu.

Iznākumā publicētas ir sarunas, kurās runātais tikai retumis piepildījies reālajā dzīvē. Stabili lielākajā daļā no «Rīdzenes sarunām» piepildījies ir diametrāli pretējais žurnālā sarakstītajam!

Nodalot tekstā izteiktos vērtējumus un viedokļus no cieti pārbaudāmām ziņām, iegūstam viennozīmīgu statistiku: piepildījusies tā informācija, kas publicēta žurnālā pavisam kopā 660 rindu garumā. Tikmēr faktiski Latvijā pretējais noticis tam, kas žurnālā sarakstīts 3123 rindiņās.

Slēdziens ir viennozīmīgs: «Rīdzenes sarunu» publikācija par 79,49% ir viltus ziņas («fake news»), un šīs publikācijas saturs tikai par 20,51% sakrīt ar notikumiem reālajā Latvijā.

Līdz ar to žurnāla publikācijas mērķis ir bijis izplatīt nepatiesību, melus un izdomājumus par lietām, kas nekad nav notikušas vai nav tikušas īstenotas.

Ja publikācijas autori būtu izpildījuši žurnālistikas pašu pirmo pamatlikumu (pārbaudījuši faktus), tad publicētais materiāls iznākumā nebūtu maldinošs un melīgs.

Otrkārt, viltus ziņu aspektu pastiprina IR redakcijas ievietoti sarunu «fragmenti» *youtube* vietnē. NEVIENĀ NO TIEM NAV DZIRDAMAS ŠLESERA, KOZIOLA U.C. «RĪDZENES SARUNU DALĪBNIEKU» BALSIS. Šie «skaņu celiņa fragmenti» ir inscenējumi, pakaļdarinājumi. Viltojumi.

Treškārt, ievērību pelna fakts, ka krietns apjoms *Rīdzenē* noklausīto sarunu 2011. gada 23., 25. un 27. oktobrī trijās kārtās jau bija publicēts Pietiek.com. Analizējot šo sarunu saturu, varam izvirzīt pagaidu versiju: kāds pašdarbnieks ir paņēmis šīs sen jau publicētās un sabiedrības izanalizētās sarunu daļas, pierakstījis klāt kolorītus izteicienus (t.sk. «mātesvārdiem») un pēc tam savu patvaļīgi papildināto variantu vēlreiz, kā «jaunatklājumu», ir iedevis IR redakcijai publicēšanai, paļaujoties uz šī preses izstrādājuma darbinieku nekompetenci, ka tie nesāks pārbaudīt tekstu atbilstību realitātei.

Ja šāda būtu notikumu patiesā gaita, tad tas vienlaikus ir arī iemesls, kāpēc neviens nav spējis uzrādīt sarunu audioierakstus – tāpēc, ka lietā esošie, vecie audioieraksti nesakrīt ar publicētajiem izdomājumiem.

«Rīdzenes sarunu» publikācija, izanalizējot tās saturu, izrādās pa lielākai daļai sastāvam no viltus ziņām un pseidoinformācijas, kas ne tikai neīstenojas dzīvē: daudzviet realitātē ir noticis publicētajiem izteikumiem diametrāli pretējais.

Līdz ar to galīgais secinājums, atbildot uz Komisijas darbam izvirzīto piekto uzdevumu, ir šāds: «Rīdzenes sarunu» publikācija ir kaut kas tik kroplīgs, ka tā pati ir atzīstama par *prettiesisku manipulāciju ar sabiedrisko viedokli, izmantojot masu informācijas līdzekļus* – ja izmantojam to formulējumu, kurš lietots lēmumā par Komisijas izveidi.

Imants Liepiņš

18.09.2017.